

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylöl 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	19
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	20
8.	EKLER	56

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Gider Bütçesi

Tablo 2: Gelir Bütçesi

Tablo 3: Sermaye Tutarları

Tablo 4: Taşınmaz Değerleri

Tablo 5: Taşınmaz Toplam Değeri

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kurum, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı devlet muhasebesi sistemidir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebesi kamu kaynaklı faaliyet gösteren, kamu kaynağını geliri olarak kaydeden, bu gelirden harcama yapan kurumların kullandığı muhasebe sistemidir. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar nakit akışlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilir. Tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından kullanılır.

Ankara Büyükşehir Belediyesinin, 2016 ve 2017 mali yılları gelir ve gider bütçe büyüklükleri aşağıdaki tablolarda yer almakta olup 31.12.2017 tarihi itibarıyla bütçe gerçekleşme rakamları da yine aynı tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: Gider Bütçesi

	2016 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)	2017 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)
Personel Gideri	360.985.093,50	296.035.052,84	335.008.681,83	306.256.344,76
SGK Dev. Prim Giderleri	51.622.735,00	42.158.321,47	44.593.393,00	41.794.913,56
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.348.979.680,50	2.257.754.496,11	2.340.500.500,17	2.330.098.330,59
Faiz Giderleri	174.414.500,00	174.413.246,61	143.004.000,00	142.102.731,34
Cari Transferler	340.710.078,00	334.287.426,74	397.670.009,00	394.284.791,93
Sermaye Giderler	1.822.140.125,00	1.796.900.456,08	2.867.712.614,00	2.854.152.295,76
Sermaye Transferleri	1.000.000,00	1.000.000,00	23.350.000,00	23.248.990,44
Borç Verme	435.079.500,00	435.070.877,54	252.868.155,00	252.433.884,19
Yedek Ödenek	68.288,00	0,00	9.292.647,00	0,00
Toplam	5.535.000.000,00	5.337.619.877,39	6.414.000.000,00	6.344.372.282,57

Tablo 2: Gelir Bütçesi

	2016 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)	2017 Bütçesi (TL)	Gerçekleşme Miktarı (TL)
Vergi Gelirleri	107.633.571,20	101.566.476,54	170.234.809,80	121.057.364,10
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	116.252.576,00	104.404.672,73	142.776.828,20	143.559.469,75
Alınan Bağış ve Yardımlar	466.306,30	29.137.224,17	512.933,43	16.794.774,22
Diğer Gelirler	3.283.281.277,70	3.737.757.698,45	3.720.120.248,67	4.686.013.798,17
Sermaye Gelirleri	2.027.266.262,80	1.297.032.336,91	2.380.254.174,90	1.008.534.762,69
Alacaklardan Tahsilat	100.001,00	90.878.779,57	101.000,00	29.593.076,74
Toplam (Net)	5.534.999.995,00	5.360.777.188,37	6.413.999.995,00	6.005.553.245,67
Tahsilattan Red ve İadeler	5,00	5.765.393,12	5,00	56.594.064,13
Toplam	5.535.000.000,00	5.366.542.581,49	6.414.000.000,00	6.062.147.309,80

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,

- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kurum Tarafından Ödenen Katma Değer Vergilerinin Tamamının İndirim Konusu Yapılması

Ankara Büyükşehir Belediyesi, katma değer vergisi tahsilatı yapılan faaliyetlerini dikkate almadan mal ve hizmet alımlarına ilişkin tüm giderlerin katma değer vergisini indirim konusu yapmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 154'üncü maddesinde; kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin, Katma Değer Vergisi hariç tutarının 630 Giderler Hesabına veya aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesaba borç, indirilecek katma değer vergisi tutarının 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına borç, ödenecek tutarın ise 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca ay sonlarında, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak kalanının, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç kalanları toplamından fazla ise, söz konusu farkın 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak, bu hesabın borç bakiyesi bu hesaba alacak, devreden katma değer vergisi hesabının borç bakiyesinin 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına alacak; hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesi ise 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Ankara Büyükşehir Belediyesinin katma değer vergisi tahsilatı yaptığı faaliyetleri çeşit ve tutar olarak çok sınırlı olmasına rağmen, 31.12.2017 tarihi itibarıyla; 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının alacak toplamının 103.942.350,74 TL ve 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının borç toplamının 716.083.349,20 TL olduğu görülmüştür. Ayrıca, 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının borç kalanının 2017 yılında 3.349.499.188,00 TL olduğu görülmüştür. Bu şekilde yıllar itibarıyla hatalı uygulamanın devam ettirilmesi neticesinde 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı yersiz bir şekilde artmıştır.

Sonuç olarak, Ankara Büyükşehir Belediyesinin bütün mal ve hizmet alımlarına ilişkin Katma Değer Vergisini 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydetmesi neticesinde,

- Ay sonlarında 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ile 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının mahsup edilmesi sonucu 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının bilançoda yüksek tutarlarda yer almasına,

- 630 Giderler Hesabının olması gerekenden daha düşük çıkmasına,

- Aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesabın (251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 253 Taşıtlar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabı) mali tablolarda eksik kaydedilmesine sebebiyet verildiği tespit edilmiştir. Yukarıda sıraladığımız aksaklıkların giderilmesi için katma değer vergisi tahsilatı yapılan faaliyetler dikkate alınarak mal ve hizmet alımlarına ilişkin giderlerin katma değer vergisinin indirim konusu yapılması gerekmektedir.

Söz konusu husus daha önceki Sayıştay Denetim Raporlarına da konu edilmesine rağmen Ankara Büyükşehir Belediyesinin hatanın düzeltilmesi için herhangi bir çalışma gerçekleştirmediği, hatanın 2017 yılında da devam ettiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "Ankara Büyükşehir Belediyesi, katma değer vergisi tahsilatı yapılan faaliyetlerini dikkate almadan mal ve hizmet alımlarına ilişkin tüm giderlerin katma değer vergisini indirim konusu yapmaktadır, denilmektedir.

Ancak; 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Vergi İndirimi" başlıklı 29. maddesinin 1. alt maddesinde "Mükellefler, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıdaki vergileri indirebilirler:

a) Kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi,

b) İthal olunan mal ve hizmetler dolayısıyla ödenen katma değer vergisi,

c) Götürü veya telafi edici usulde vergiye tabi mükelleflerden gerçek usulde vergilendirmeye geçenlerin, çıkarılan envantere göre hesap dönemi başındaki mallara ait fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi," denilmekte;

Aynı Kanun'un "İndirilemeyecek Katma Değer Vergisi" başlıklı 30. maddesinde ise "Aşağıdaki vergiler mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez:

a) Vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisi,

b) (Değişik: 3/6/1986 - 3297/10 md.) Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere işletmelere ait binek otomobillerinin alış vesikalarında gösterilen katma değer vergisi,

c) (Değişik: 16/7/2004-5228/17 md.) Deprem, sel felaketi ve Maliye Bakanlığının yangın sebebiyle mücbir sebep ilân ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olanlar hariç olmak üzere, zayi olan mallara ait katma değer vergisi,

d) Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunlarına göre kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen katma değer vergisi.” ifadeleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun ilgili maddelerinde belirtilen yetki, sorumluluk, görev ve imtiyazları ile ilgili hükümlerde, Belediye Başkanlığımızın faaliyetlerinin neler olduğu yer almaktadır.

Bu doğrultuda anlaşılacağı üzere Belediye Başkanlığımızın almış olduğu mal ve hizmetler, yapmış olduğumuz faaliyetlerimizden kaynaklandığından dolayı yukarıda belirtilen 3065 sayılı Kanun’un tanıdığı vergi indiriminden yararlanmakta olup, aksi bir hüküm olmadığından uygulamalarımız bu şekilde devam etmektedir.

Ayrıca daha önceki yıllarda yapılan bulgularda bu hususla ilgili herhangi bir düzenlemenin olmadığı ifade edilmiş ise de, Mali Hizmetler Daire Başkanlığımızın 07.01.2014 tarih ve 128663-163 sayılı yazısıyla bu konuda Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünden görüş sorulmuş olup, ekte yer alan 18.02.2014 tarih ve 90192509-210.05.02-1650 sayılı görüş yazısından da anlaşılacağı üzere uygulamamızda herhangi bir hatanın olmadığı görülmektedir. “demektedir.

Sonuç olarak Kamu idare cevabında; almış oldukları mal ve hizmetler ile yapmış oldukları faaliyetlerinden kaynaklanan alımların, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümlerine göre vergiden indirilebileceğini, mevzuatta aksi bir hüküm olmadığından uygulamalarının bu şekilde devam edeceğini belirtmiştir. Cevaba ek olarak gönderilen Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünden görüş yazısında da; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 154’üncü maddesine yer verildikten sonra, Belediye Başkanlığınca KDV tahsilatı yapılmasını gerektiren ve aktifleştirilecek bir mal alımında, toplam tutardan hesaplanacak KDV düşüldükten sonra kalan tutarın bu hesaplara, hesaplanan KDV tutarının ise 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına borç; 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri

Hesabına veya 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alacak kaydedilerek muhasebeleştirme işleminin yapılacağı ifade edilmiştir. Görüş yazısından da anlaşılacağı üzere Belediye tarafından yalnızca KDV tahsilatı yapılmasını gerektiren ve aktifleştirilecek bir mal alımında söz konusu kaydın yapılacağı ifade edilmiş olup bahse konu görüş yazısında bulgumuzda açıkladıklarımız dışında bir hüküm bulunmamaktadır.

Gerek 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun ilgili hükümleri gerekse de Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin "B. Verginin Konusu İle İlgili Çeşitli Hususlar" başlıklı bölümünün "Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar ile Mesleki Kuruluşların Vergilendirilmesi" başlıklı ikinci maddesinde belediyelerin vergilendirilmesine ilişkin olarak "...kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamına girmediğinden vergiye tabi olmayacaktır..." hükmü gereği, belediyelerin kuruluş amaçlarına uygun ticari niteliği bulunmayan faaliyetlerinin verginin konusuna dâhil edilmemesi gerekmektedir.

Sonuç olarak; belediyelerin kuruluş amacına uygun teslim ve hizmetleri ile ilgili olan işlemler dolayısıyla yükledikleri KDV'yi indirim konusu yapmaması gerekmektedir. KDV'si indirim konusu yapılmayacak olan tüm mal ve hizmet alımları doğrudan giderleştirilmeli ya da ilgili malın maliyetine eklenmelidir.

Belediyenin kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerine ilişkin Katma Değer Vergisinin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedilmesi neticesinde;

-Ay sonlarında 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ile 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının mahsup edilmesi sonucu 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının bilançoda yüksek tutarlarda yer almasına,

-630 Giderler Hesabı'nın olması gerekenden daha düşük çıkmasına,

-Aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesabın (251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 253 Taşıtlar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabı) mali tablolarda eksik kaydedilmesine,

Sebebiyet verilmiştir.

BULGU 2: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında Yer Alan Sermaye Tutarları ile Şirket Mali Tablolarında Yer Alan Sermaye Tutarlarının Uyumlu Olmaması

Ankara Büyükşehir Belediyesi muhasebe kayıtları ile ortağı olduğu şirketlerin mali tablolarının incelenmesi neticesinde, İdare muhasebe kayıtlarında yer alan sermaye tutarları ile şirket mali tablolarında yer alan sermaye tutarlarının uyumlu olmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabını düzenleyen 181'inci ve 182'nci maddelerine göre, mal ve hizmet üreten kuruluşlara (şirketlere) nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararların 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedileceği düzenleme altına alınmıştır. Belediyenin ortaklık payı bulunan şirketlerine yatırılan ayni ve nakdi sermaye tutarları, artış ve azalışlarla ortaklık payı değişikliklerinin mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında, ilgili şirketin de ödenmiş sermaye hesap grubunda izlemesi, belediye ile ilgili şirket hesaplarının mali tablolarda uyumlu olması gerekmektedir.

Yapılan incelemeler neticesinde, muhasebe kayıtları ile aşağıda yer alan şirketlerin sermaye hesabında yer alan tutarların uyumlu olmadığı saptanmıştır.

Tablo 3: Sermaye Tutarları

Şirket	Ankara Büyükşehir Belediyesi Ortaklık Payı (%)	Ankara Büyükşehir Belediyesi Sermaye Tutarı (TL)	Ankara Büyükşehir Belediyesinin Şirket Hesaplarındaki Sermaye Tutarı (TL)
Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası A.Ş.	97.01	19.640.023,44	38.800.960,00
Anket A.Ş.	96.051	113.479.400,45	115.261.791,39
Belko Ltd. Şti.	99.67	18.438.950,00	53.821.800,00
Ankara Uluslararası Fuarçılık ve Kongre A.Ş.	24	1.400.567,00	18.060.000,00
Proje Organizasyon İnş. Doğ. A.Ş.	99.99	129.997.400,00	120.000.000,00
Tobaş A.Ş.	49.92	10.487.800,00	10.945.800,00

Sonuç olarak, İdarenin muhasebe kayıtları ve mali tablolarında izlediği sermaye tutarları ile ilgili şirketlerin sermaye hesabında yer alan tutarların uyumlu olması, farklılıkların giderilerek gerçek sermaye tutarı üzerinden mali tablolarda takip edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak; sehven muhasebe kayıtlarına işlenmeyen sermaye artışları, muhasebe kayıtlarımıza 13430-13431-13432-13433-13434-13435-13436 nolu yevmiyeler ile alınmış olup, ilgili muhasebe fişleri yazımız ekinde sunulmuştur." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuz doğrultusunda düzeltme işlemlerinin yapıldığını belirtmiştir. Yapılan düzeltme işlemleri 2018 yılı içerisinde gerçekleştiğinden, bahse konu hata 2017 yılı mali tablolarını etkilemiş, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının eksik çalışmasına yol açmıştır.

BULGU 3: Taşınmaz Envanteri ve İşlemlerine İlişkin Tespit Edilen Hususlar

Ankara Büyükşehir Belediyesinde taşınmaz iş ve işlemleri ile envanterine yönelik yapılan inceleme neticesinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

a) Cins Tashihi Yapılmayan Taşınmazların Olması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde cins tashihi,

"Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi" şeklinde tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 10'uncu maddesinde taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerektiğinden bahsedilmektedir.

"(1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır."

Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığından alınan taşınmaz envanterinde, yaklaşık 2996 taşınmazın, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgilerinin farklı olduğu tespit edilmiştir. Tapu kayıtlarında tarla, çeşme, bağ, çayır niteliğinde olan taşınmazların kullanım şekilleri arsadır. Ayrıca tapuda arsa niteliğinde bulunan bazı taşınmazlarının kullanım şekillerinin bina olduğu da görülmüştür.

Mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması uygun olur.

b) Taşınmazın Değerini Etkileyen Harcamaların Envanterde Güncellenmemesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 187'nci maddesine göre, maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilmesi ayrıca taşınmaz iş ve işlemlerini yürüten ilgili birim tarafından da taşınmaz envanterinde değerlendirilmesi gerekmektedir. 2017 yılında geçici ya da kesin kabulü yapılan yaya üst geçidi, köprülü kavşak, araç köprüsü ve idari tesis binası yapım işlerinin ilgili muhasebe kayıtlarında izlendiği ancak taşınmaz envanterinde taşınmazın kayıtlı değerine eklenmediği görülmüştür. Bu durum, taşınmaz envanteri ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluğa, taşınmaz envanterinde gerçek değerini sağlıklı tespit edilememesine yol açacaktır. İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara yönelik yapılan değer artırıcı her türlü harcamanın ilgili muhasebe kayıtları ile taşınmaz envanterinde paralel bir şekilde izlenmesi, birimler arası koordinasyonun etkin bir şekilde sağlanması ve taşınmaz envanterinin doğru, güvenilir şekilde oluşturulması uygun olur.

c) Kullanım Niteliği Değişen Taşınmazların Envanterde Güncellenmemesi

Tapu kayıtlarında arsa niteliğinde bulunan ve 250 Arazi ve Arsalar Hesabında kayıt altına alınan bazı taşınmaz üzerinde inşa edilen itfaiye istasyonu, idari tesis binası gibi yapıların kullanım şekillerinin değiştirilerek 252 Binalar Hesabına alınması ve taşınmaz envanterinde maliyet bedeli üzerinden kaydedilmesi gerekmektedir. Yapılan incelemelerde, taşınmaz birimince, yapı ruhsatı alınarak üzerinde yapı, bina, tesis inşa edilen veya yapı kullanım izin belgesi alınan taşınmaz bilgilerinin eksik verilmesi veya hiç verilmemesi nedeniyle, taşınmaz niteliği ile kullanımı arasında farklılığın doğrudan tespit edilemediği ve bundan kaynaklı taşınmaz envanterinde güncelleme yapılamadığı tespit edilmiştir. Uygulamadaki sorunlar, birimler arası koordinasyonun sağlanması, taşınmazlara yönelik farklı birimlerce yapılan

işlemlerin taşınmaz birimince takip ve kontrol edilmesi suretiyle giderilebilecek ve bu sayede etkin bir taşınmaz ve envanter yönetimi sağlanabilecektir.

d) Taşınmaz Envanterinin Sağlıklı Oluşturulmaması

İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların, kayıt altına alınması ve taşınmaz envanterinin oluşturulması, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik, bunlara yönelik muhasebeleştirme ve taşınmaz hesaplarının çıkarılması da Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yerine getirilmektedir. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereği, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin rayiç değer; tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlardan maliyet bedel ve rayiç değeri belirlenemeyenler ile orta malları ve genel hizmet alanları iz bedel üzerinden kayıtlara alınmalıdır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan kayıtlı taşınmaz listesi, İdare tarafından oluşturulan taşınmaz envanteri ve yıl içinde gerçekleştirilen satış, trampa, hibe, kiralama gibi taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde taşınmaz envanterinin taşınmaz değerlerinin gerçek değerini yansıtacak şekilde oluşturulmadığı tespit edilmiştir. Şöyle ki;

- İdarece yapılan veya inşa edilen ve bu suretle maliyet bedeli tespit edilen bazı taşınmazların, yatırım ve harcama işlemini ya da taşınmaz işlemini gerçekleştiren birimlerce, taşınmaz envanterini oluşturan birime, gerekli bilgi ve işlem sonuçlarının eksik bildirilmesi veya bildirilmemesi neticesinde, maliyet bedeli yerine rayiç değer ölçütünün kullanıldığı tespit edilmiştir.

- Maliyet bedeli tespit edilemeyen taşınmazların kayıtlara alınmasında kullanılan rayiç değer yönteminin, sağlıklı ve taşınmazın gerçek değerini yansıtacak şekilde uygulanmadığı tespit edilmiştir. 2017 yılı içinde imar plan notları gereği idareye bedelsiz ve şartsız hibe edilen 12 adet taşınmazın (arsa), envanter kayıtlarına alınırken belirlenen rayiç değer tespitinde herhangi bir kriter, esas veya yöntem ortaya konulmamış, değerlendirme çalışmalarına yönelik doküman oluşturulmamıştır. Rayiç değer tespitinin tam olarak yukarıda bahsedilen sürece göre yapılmadığı, değerlendirme çalışmalarına dair somut belge, bilgi ve dokümantasyonun eksik olduğu görülmüştür. Aşağıda, satış işlemlerine yönelik ele alınan husus da tespitimizi desteklemektedir.

e) Bazı Taşınmaz Satışlarında Kayıtlı Değer ile Kıymet Takdir Değeri Arasında Farklılık Olması

Rayıç değer üzerinden kayıtlara alınan ve 2017 yılı içinde satışı yapılan bazı taşınmazların, kayıtlı değeri ile satış işlemi için kıymet takdir komisyonunca yapılan değer tespiti arasında farklılık olduğu, bu durum gerek kıymet takdirinde gerekse de rayiç değer tespitinde yapılan çalışmaların sağlıklı yapılmadığını ortaya koymaktadır. Tablo üzerinden de anlaşılacağı üzere, gerçeğe uygun değerini ortaya koymak ve ihalede muhammen bedeli belirlemek amacıyla yapılan kıymet takdirinin, taşınmazın kayıtlı değerinden düşük belirlenmesi ya kıymet takdirinin sağlıklı ve gerçeğe uygun şekilde yapılamadığı ya da taşınmaz envanterinin doğru bir şekilde oluşturulamadığı sonucunu ortaya çıkaracaktır.

Tablo 4: Taşınmaz Değerleri

Satışı Yapılan Taşınmaz (Ada/parsel)	Kıymet Takdir Bedeli (TL/m ²)	Satış Bedeli (TL/m ²)	Envantere Kayıtlı Değeri (TL/m ²)
19251/5	325,00	328,87	350,00
29726/2	650,00	702,01	750,00
122802/1	27,50	27,50	110,00
0/708	50,00	50,00	50,00
63310/15	735,00	747,88	750,00
124267/1-2	34,00	34,00	50,00
62144/6	200,00	250,00	600,00
43273/14	350,00	370,00	450,00

Taşınmaz rayiç değerlerinin sağlıklı ve doğru bir şekilde tespit edilmesi için, teknik olarak aşağıdaki safhaların izlenmesi ve gerçekleştirilmesi gerekmektedir;

1) Hazırlık safhası

İmar planı uygulamaları, tapu ve takyidat bilgileri, mahkeme kararları, haciz ve ipotek durumu, bilirkişi raporları, benzer satışlar, internet araştırması ve teknik detaylar ortaya konularak yapılan çalışmadır.

2) Saha çalışması

Taşınmazın, fiziki koşulları, bulunduğu ekonomik ve çevresel koşullar, topoğrafik yapısı, gelişmişlik düzeyi, taşınmazın bulunduğu yerdeki nüfus yoğunluğu, sosyal donatılar,

etrafındaki yapı veya tesisler, benzer taşınmazlar üzerinden kıyaslama, emlakçı ve komisyoncu ile ilgili uzmanlardan alınan veriler, dikkate alınarak yapılan fiili incelemelerdir.

3) Değerleme yöntemi seçimi

Emsal karşılaştırma, maliyet yöntemi ve gelir kapitalizasyon yöntemlerinden taşınmaza uygun olan tekniğin seçilmesi. Uygulamada, maliyet bedeli saptanamayan veya belirli bir tarihte kayıtlara maliyet bedeli üzerinden alınmasına rağmen güncelleme yapılması gereken taşınmazlar için emsal karşılaştırma yöntemi kullanılmalı, benzer ya da yakınındaki taşınmazlar baz alınarak karşılaştırma yapılmalıdır.

4) Tespit aşaması

Hazırlık çalışması, fiili ve fiziki tespitler neticesinde toplanan bilgiler ve belgeler ışığında uygun değerlendirme yöntemi kullanılarak taşınmaz değer tespiti yapılmalıdır. Çalışmaların, kullanılan ve yararlanılan bilgilerin dokümanite edilmesi gerekmektedir.

İdare tarafından taşınmazın rayiç değerinin veya satış, trampa, hibe gibi işlemlerde değer tespitinin, yukarıda bahsedilen sürece uygun yürütülmesi ve gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

f) Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formunda Yer Alan Bazı Taşınmazların İz Bedel Üzerinden Kayıtlara Alınması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 5'inci maddesinde, "Tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların iz bedel üzerinden izleneceği, belirtilmiştir. Yapılan incelemelerde, İdare tarafından kiraya verilen ve ticari nitelik taşıyan 533 taşınmazın iz bedeli üzerinden taşınmaz envanterinde izlendiği tespit edilmiştir. İz bedeli, gerçek değeri tespit edilemeyen veya edilmesi uygun görülmeyen ancak hesaplarda izlenmesi gereken iktisadi kıymetlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılan ve muhasebe kayıtlarında yer verilen en düşük tutarı ifade etmektedir. Gelir elde etmek için çeşitli şekillerde kiraya verilen, ticari amaç güdülen işyeri, ticarethane, dükkân, sosyal tesis gibi tapuda kaydı olmayan taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlarda izlenmesi, taşınmazların doğru ve gerçek değer üzerinden kayıt altına alınması amacına uygun düşmemektedir.

g) Taşınmaz Envanteri ile Muhasebe Kayıtları Arasında Uyumsuzluk Olması

2017 yılı itibariyle, taşınmaz birimince hazırlanan taşınmaz mal envanteri ile mali tabloların taşınmaz hesabında yer alan taşınmaz toplam değeri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5: Taşınmaz Toplam Değeri

	2017 Mali Yılı İtibariyle Taşınmaz Envanteri Toplam Taşınmaz Değeri (TL)	2017 Mali Yılı Kesin Hesabında Yer Alan Toplam Taşınmaz Değeri (TL)
250-Arazi ve Arsalar Hesabı	12.619.786.246,41	12.364.611.119,33
251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	3.632.349.868,38	5.989.903.910,97
252-Binalar Hesabı	3.520.021.003,94	3.173.748.657,76

Buna göre, taşınmaz mal envanteri ile muhasebe kayıtları arasındaki taşınmaz toplam değerinin uyumlu olması gerekmektedir. Bu durum, taşınmaz hesabının, doğru, güvenilir ve gerçeğe uygun çıkarılması açısından önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, yukarıda ele alınan hususlar ve açıklamalar doğrultusunda, idarenin mülkiyetinde veya yönetiminde bulunan tüm taşınmazların envanter kaydının;

- Maliyet bedeli belirlenenler ve sonradan yapılan maliyet bedeline dahil edilmesi gereken harcamalar maliyet bedeli,

- Maliyet bedeli belirlenemeyenler ile yıl içinde satış, trampa, hibe vs. işlemler için değer tespitinin yapılması halinde rayiç değerle yapılması ve oluşturulması ve de mevcut kayıtlarda izlenmesi, taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir. Ayrıca, sağlıklı ve gerçeğe uygun değeri ortaya koyacak şekilde taşınmaz envanterinin oluşturulması hem sonraki taşınmaz işlemlerinin yürütülmesinde hem de taşınmaz hesaplarının mali tablolara doğru ve güvenilir bir şekilde yansıtılmasında önem taşımaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Ankara Büyükşehir Belediyesinde taşınmaz iş ve işlemleri ile envanterine yönelik yapılan inceleme neticesinde aşağıdaki hususlar tespit edildiği belirtilmiştir.

a) Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 4. maddesinde cins tashihi ile ilgili bulguya istinaden Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı tarafından

08.05.2018 tarih E.51943 sayılı yazımızla İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığına bildirilmiş olup gerekli çalışmalara başlanılmıştır.

b) Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 187. maddesine göre, maddi duran varlıklar ile ilgili bulguya istinaden Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı tarafından 08.05.2017 tarih E.51940 sayılı yazımızla İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığına, Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığına ve Kent Estetiği Dairesi Başkanlığına bildirilmiş olup gerekli çalışmalara başlanmıştır.

c) Mülkiyeti Belediyemize ait kullanım niteliği değişen taşınmazların envanterde güncellenmemesi ile ilgili bulguya istinaden Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı tarafından 08.05.2017 tarih E.51977 sayılı yazımızla İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığına, Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığına, Kent Estetiği Dairesi Başkanlığına, Kültür ve Tabiat Varlıkları Dairesi Başkanlığına, Yeni Yerleşimler Şube Müdürlüğüne, Özel Projeler ve Dönüşüm Dairesi Başkanlığına ve Fen İşleri Dairesi Başkanlığına bildirilmiş olup gerekli çalışmalara başlanmıştır.

d) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan kayıtlı taşınmaz listesi, İdare tarafından oluşturulan taşınmaz envanteri ve yıl içinde gerçekleştirilen satış, trampa, hibe, kiralama gibi taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde taşınmaz envanterinin taşınmaz değerinin gerçek değerini yansıtacak şekilde oluşturulamadığı ile ilgili bulguya istinaden Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı tarafından 08.05.2017 tarih E.51985 sayılı yazımızla İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığına, Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığına, Kent Estetiği Dairesi Başkanlığına, Kültür ve Tabiat Varlıkları Dairesi Başkanlığına, Yeni Yerleşimler Şube Müdürlüğüne, Özel Projeler ve Dönüşüm Dairesi Başkanlığına, Fen İşleri Dairesi Başkanlığına, Kira İşleri Şube Müdürlüğüne ve Kamulaştırma Şube Müdürlüğüne bildirilmiş olup gerekli çalışmalara başlanmıştır.

e) Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı tarafından taşınmaz envanteri üzerinde yapılan incelemede satışı yapılan bazı taşınmazların envanter kayıt değeri beyan değerinin üzerinde sehven hatalı girilmiş olup hatalı veri girişleri düzeltilmiştir. Düzeltmeler yazımız ekte gönderilmiştir.

f) Tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar formunda yer alan bazı taşınmazların iz bedel üzerinden kayıtlara alınması ile ilgili bulguya istinaden Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı

tarafından 08.05.2017 tarih E.52154 sayılı yazımızla Kira İşleri Şube Müdürlüğüne bildirilmiş olup gerekli çalışmalara başlanmıştır.

g) Taşınmaz mal envanteri ile mali tablolar arasındaki farklara ilişkin a, b, c, d, e, j bulgulardaki eksikliklerden kaynaklandığı ve bu konuda ilgili Daire Başkanlıkları ile iletişime geçilerek daha sağlıklı ve gerçeğe uygun değeri ortaya koyacak şekilde taşınmaz envanterinin oluşturulması için çalışmalar başlatılmış olup 2018 taşınmaz hesaplarının mali tablolara eşit olması hususunda gerekli çalışmalar yapılacaktır." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuz doğrultusunda hareket edilerek gerekli çalışmaların başlatıldığını belirtmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltme işlemleri 2018 yılı ve sonrasında gerçekleşeceği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2017 yılı taşınmaz hesapları ve işlemlerini etkilemiştir.

BULGU 4: Kiraya Verilen Yerlerden Peşin Tahsil Edilen Yıllık Kiraların Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesaplarına Kaydedilmemesi

Ankara Büyükşehir Belediyesinin 2017 yılına ilişkin kayıt ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, kiraya verilen 320 taşınmazın kira bedellerinin yıllık peşinen tahsil edildiği, tahsil edilen kiraların 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında takip edilmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılır. Aynı zamanda, peşinen tahsil edilerek bütçeleştirilmiş olan bu hesapta kayıtlı gelirler, ilgili oldukları dönemde düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile gelirler hesabının ilgili yardımcı hesaplarına kaydedilerek gelir tahakkuku gerçekleştirilir.

Yıllık peşinen tahsil edilen kira gelirlerinden, içinde bulunulan aya ait olan kısmı 600 Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmı 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamı 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir. Gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan yılı takip eden yılda gelirler

hesabına aktarılması gerekenler dönem sonunda 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına alacak, 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına borç kaydedilir.

480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı ise, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına ait olan gelirlerin izlenmesi için kullanılır. Dönem sonunda, bu hesapta yer alıp tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirler, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına aktarılır. İçinde bulunulan yılı takip eden yıllara ait olarak tahsil edilen kira gelirleri bir taraftan 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç, 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, diğer taraftan 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

Ayrıca, yıllık tahsil edilen kira gelirlerinin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında takip edilmesi Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 5'inci maddesinde yer alan temel kavramlardan Dönemsellik ilkesinin gereğidir. Yıllık peşin tahsil edilen kira gelirleri, ilgili oldukları dönemlerin faaliyet sonuçlarına yansıtılmalıdır.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Kira İşleri Şube Müdürlüğüne yapılan kiralama içerisnde, kira gelirleri yıllık peşin tahsil edilen kiracıların listesi ilgili birimden alınmıştır. 2017 yılı içerisinde yıllık olarak tahsil edilen kira gelirlerinin toplamı 17.028.602,00 TL'dir. Yıllık peşin kira tahsilatı yapıldığı halde 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara ait Gelirler Hesabının kullanılmaması Dönemsellik ilkesine ve yukarıda yer verilen yasal hükümlere aykırı olduğu gibi kira gelirlerinin ilgili dönemlere aktarılmaması faaliyet sonuçlarının hatalı olmasına da neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak, 2018 yılı muhasebe kayıtlarımızda yıllık peşin tahsil edilen kira bedelleri bulguda belirtilen hesaplarda takip edilebilmesi için yazılım sistemimizde konu ile ilgili tarifeler açılmış, söz konusu yıllık peşin tahsil edilen kira bedellerinin bu hesaplarda takip edilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, konu hakkında 18/05/2018 tarih ve 56607 sayılı yazımız ile Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı Kira İşleri Şube Müdürlüğüne bilgi verilmiştir." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgudaki önerimiz dikkate alınarak yıllık peşin tahsil edilen kira bedellerinin ilgili hesaplarda izlenmesine başlandığı belirtilmiştir. Ancak yapılan düzeltmeler, denetim yılı geçtikten sonra yapılacağından, 380-480 Gelecek

Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesaplarının kullanılmaması 2017 yılı mali tablolarında 17.028.602,00 TL tutarında hataya sebebiyet vermiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesaplar hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Basılı Evrak Bedeli Üzerinden Katma Değer Vergisi Hesaplanmaması

Ankara Büyükşehir Belediyesi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde gerek ihale mevzuatı gerekse de Meclis Kararı ile ücretleri tayin edilen basılı evrak satışı üzerinden KDV hesaplanmadığı tespit edilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1'inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu, 2'nci maddesinde teslimin, bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya onun adına hareket edenlerce, alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesi olduğu ve 4'üncü maddesinde hizmetin teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği düzenlenmiştir. Aynı Kanunun 1/3-g maddesinde; belediyelerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisine tabi olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca, Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin I-B/2.3. bölümünde, 3065 sayılı KDV Kanununun (1/3-g) maddesinde sayılan kurum ve kuruluşların ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetleri KDV'ye tabi olduğu düzenlemesi yer almaktadır.

Yapılan incelemeler neticesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde satışı yapılan ihale doküman bedeli, Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığınca satılan vergi levhası (ilan ve reklam vergisi), esnaf teftiş defteri, ticari araç reklam izin belgesi gibi basılı evrakın ilgililere satışında %18 KDV hesaplanmadığı görülmüştür.

Ortaya konulan mevzuat çerçevesinde ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti kapsamına giren basılı evrak satış bedeli üzerinden KDV hesaplanması ve ilgili hesaplara kaydedilmesi uygun olur.

Kamu idaresi cevabında; "Ankara Büyükşehir Belediyesi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde gerek ihale mevzuatı gerekse de Meclis Kararı ile ücretleri tayin edilen basılı evrak satışı üzerinden KDV hesaplanmadığı tespit edilmiştir, denilmektedir.

15/12/2017 tarih ve 2521 sayılı Belediye Meclis Kararı ile yürürlüğe giren “2018 Yılı Belediye Vergi ve Ücret Tarifeleri”nde; Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı veznelerinde satılan basılı evrak ücretlerine %18 KDV oranı eklenmiş ve 2018 yılı itibariyle tahsilatına başlanmıştır.

Ayrıca bulgudaki öneriniz dikkate alınarak, Belediyemiz birimlerince 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde satışı yapılan ihale doküman bedellerinden KDV tahsil edilmesi hususunda, ilgili birimler 18/05/2018 ve E.56893 sayılı yazımız ile uyarılmıştır." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuz doğrultusunda hareket edileceğini ve 2018 yılı itibariyle basılı evrak üzerinden KDV hesaplanmaya başladığını belirtmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 2: Hizmet Alım İşi Hakedişlerinden Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının Emanetler Hesabı Yerine Gelirler Hesabında İzlenmesi

Ankara Büyükşehir Belediyesi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, 2017 yılı hizmet alım ihalelerinde asgari ücret desteğinden yararlanan yüklenicilerin, hakedişlerinden kesilen destek tutarının gelirler hesabında izlendiği ve bütçe gelirleri hesabı ile ilişkilendirildiği görülmüştür.

27.01.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa eklenen geçici 68'inci madde ile işverenlere; SGK'ye verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı 85 TL (aylık 2.550,00 TL) ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, çalışanların prim gün sayıları baz alınarak, 2016 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL (aylık 100,00 TL) Hazine desteğinden yararlanma imkanı getirilmiştir. Daha sonra, 27.01.2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6770 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 71' inci madde ile 2016 yılında uygulaması başlatılan asgari ücret desteğinin 2017 yılında da devam etmesi yönünde düzenleme yapılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 71'inci maddesi,

"Bu Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2016 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı Bakanlar Kurulunca belirlenen tutar ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2017 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2017 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2017 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için Bakanlar Kurulunca tespit edilen günlük tutar ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece karşılanır." gereği, çıkarılan 2017/9865 karar sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla, 2016 yılının aynı ayına ilişkin SGK'ya verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı 110 TL (aylık 3.300,00 TL) ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2017 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının; 2017 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının, 2017 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL (aylık 100,00 TL) ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilecek ve bu tutar Hazinece karşılanacaktır, düzenlemesi getirilmiştir.

5510 sayılı Kanunun geçici 68'inci maddesinin 8'inci fıkrasında yer alan,

"4734 sayılı Kanununun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hakedişinden kesilir." hüküm ile idarelerce hakedişten kesinti yapmak suretiyle destek tutarının hazinece karşılanacağı düzenlenmiştir.

Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar, kapsama giren idareler, yararlanma şartları ile idarelerce yerine getirilecek işlemler 2016/4 sayılı SGK Genelgesiyle belirlenmiş ve 6'ncı madde ile şu düzenleme yapılmıştır.

"... Yukarıda belirtilen idarelerden iş alan işverenlere en son aya ait hakedişin ödenmesinde; hakediş/hakedişlerden kesilemeyen asgari ücret destek tutarları önceki aylarda gerçekleşen destek tutarları dikkate alınarak emanet hesaplarına alınır. En son aya ait hakediş tutarının, asgari ücret destek tutarlarını karşılamayacağını anlaşılması halinde bir önceki hakedişten de bu maksatla yeteri kadar kesinti yapılarak emanet hesaplarına alınır.

Hakedişten kesilen tutarlar veya emanete alınan tutarlar, Sosyal Güvenlik Kurumunun "İdarelerce e-borç sorgulama" ekranından görüntülenerek destek tutarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılır. Emanete alınan tutarlar yararlanan asgari ücret destek tutarlarından fazla ise bu tutarlar idarelerce işverenlerin varsa borçlarına mahsup edilir. Borcunun bulunmadığının anlaşılması durumunda ise işverenlere iade edilir."

Buna göre, hakedişten kesilen asgari ücret destek tutarı, ilgili emanet hesaplarında izlenmeli ve genel bütçe dışındaki kamu idareleri tarafından genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlükleri ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılmalıdır.

Yapılan incelemelerde, 2017 yılında kesinti yapılan toplam 2.953.077,30 TL asgari ücret destek tutarının emanet hesaplarında izlenmesi gerekirken 600 Gelirler Hesabında kayıt altına alındığı, 800/805 hesapları aracılığıyla bütçe ile ilişkilendirildiği tespit edilmiştir. hakedişlerden yapılan kesinti tutarı idare tarafından mal müdürlüklerine aktarılacak, aktarılan tutarlar genel bütçe geliri olarak kaydedilecektir. Bahsedilen kesinti tutarları idarenin geliri değildir ve 600 Gelirler Hesabı ile 800 Bütçe Gelirleri Hesabının fazla çalışmasına, bütçe uygulama sonuçları tablosu aracılığıyla da mali durumun doğru ve güvenilir yansıtılmamasına sebebiyet vermektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak, yüklenicilerin, hakedişlerinden kesilen destek tutarı, 13280 yevmiye nolu düzeltme fişi yapılarak gelirler hesabından çıkarılmış ve ilgili emanet hesabına alınarak izlenmeye başlanmıştır." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, 18/05/2018 tarih ve 13280 sayılı muhasebe işlem fişiiyle gerekli düzeltme kaydını yaptığını belirtmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 3: Kentsel Donatı Elemanlarının İlgili Maddi Duran Varlık Hesabında İzlenmemesi

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından dekoratif kentsel donatı elemanları alımı işi kapsamında gerçekleştirilen kentsel donatı elemanları ve montajına yönelik harcamaların, yeraltı ve yerüstü düzenleri maddi duran varlık hesabının değerine eklemek suretiyle muhasebeleştirilmesi gerekirken doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 190'ıncı maddesinde, maddi duran varlıklar içinde yer alan 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının niteliği, 191'inci maddesinde de işleyişi düzenlenmektedir. Buna göre, herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, park ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçaları ve bunlardan tahsise konu edilen maddi duran varlıklar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında izlenmektedir. Yollar, parklar, yeşil alanlar, rekreasyon alanları ve bunların eklenti ve bütünleyici parçaları bahsedilen hesapta kayıt altına alınmaktadır.

İdare tarafından, 13.06.2017 tarihinde ihalesi yapılan Dekoratif Kentsel Donatı Elemanları Alımı işi, oturma bankı, oyun grubu, spor alet ve ekipmanları, piknik masası, kamelya, çöp sepeti ve konteyneri gibi kentsel donatıların yapımı, montajı ve kurulumunu içermektedir. Temin edilen donatı elemanları, Ankara il sınırları içerisinde bulunan park, mezarlık, piknik alanı gibi yerlere konulmakla beraber belediyelerin görev ve sorumlulukları çerçevesinde Ankara il sınırı içinde bulunan ilçe belediyeleri, muhtarlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, okul, cami, lojman, vakıf ve derneklere yazılı talep ve ihtiyaç doğrultusunda verilmektedir.

Bu kapsamda, idare tarafından şartnameye uygun şekilde alımı gerçekleştirilen donatı elemanları taşınır işlem fişi düzenlenmek suretiyle 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına alınmakta, idarece tayin edilen depo alanlarında muhafaza edilerek idarenin göstereceği yerlerde montajı yapılmaktadır. Kurulumu yapılan donatı elemanları 630 Giderler Hesabı ile giderleştirilerek kayıtlardan çıkılmaktadır. Yapılan bu işlem ile tüm harcamalar faaliyet gideri olarak 630 Giderler Hesabına kaydedilmekte ve tüketim malzemesi gibi çıkışı yapılmaktadır.

Halbuki, park, yeşil alan, rekreasyon alanı gibi yerlere konulan donatıların faydalı ömrü faaliyet dönemini aşmakta, ilgili maddi duran varlığın eklenti ve bütünleyici parçası olarak 251 Hesabına dahil edilmesi gerekmektedir. 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenen donatı elemanlarının, kamu kurum ve kuruluş, cami, okul, mahallelere ihtiyaca ve yazılı talebe göre verilmesi halinde 630 Giderler Hesabı ile çıkış kaydının yapılması, idarenin mülkiyetinde, yönetiminde ve sorumluluğunda bulunan park, yeşil alan, rekreasyon alanı, mezarlık gibi yerlere konulan donatı elemanlarının 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Sonuç itibariyle, idare tarafından alımı yapılan donatı elemanlarının bir bütün olarak tüketim malzemesi ya da faaliyet dönemi ile sınırlı harcama olarak değerlendirilmemesi, devir edilenlerin çıkış kayıtları yapılarak giderleştirilmesi; idarenin mülkiyet, yönetiminde ve sorumluluğunda bulunan yerlere konulması halinde yeraltı ve yerüstü maddi duran varlık hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Yapılan işlemler ile harcamalar faaliyet gideri olarak yansıtılarak 630 Hesabının fazla, faydası faaliyet dönemini aşan ve 251 Hesabına alınması gereken tutarlar da giderleştirilerek 251 Hesabının eksik çalışmasına yol açılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz mülkiyetinde, yönetiminde ve sorumluluğunda Park, Yeşil Alan ve Rekreasyon Alanı, Mezarlık gibi yerlere konulan donatı elemanlarının 251 Yer Altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında takip edilmesi ile ilgili Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığına 18/05/2018 tarih ve 56609 sayılı yazımız ile bilgi verilmiş, yazılım sistemimizde gerekli düzeltmeler yapılmış olup kentsel donatı elemanlarının 251 nolu hesapta izlenmesi sağlanmıştır." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, gerekli düzeltmelerin yapıldığını belirtmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 4: Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Bazı İşletmelerin Eğlence Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, belediyenin sorumluluk alanlarında bulunan işyerlerinden, faaliyetleri eğlence vergisinin konusuna giren bazı işletmelere Eğlence Vergisi tahakkuk kaydının yapılmadığı, bu suretle belediye bütçesinin gelir kaybına uğratıldığı belirlenmiştir.

29.05.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 17, 18, 20 ve 21'inci maddelerinde;

“Konu:

Bu Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir.

Mükellef:

Verginin mükellefi, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerdir.

Matrah:

1. Biletle girilen yerlerde, Eğlence Vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hasılat (bilet bedeli dışında bağış veya başka adlar altında alınan paralar dâhil).

2. Müşterek bahislerde, iştirakçilerden tahsil edilen tutardan Katma Değer Vergisi düşüldükten sonra kalan tutar.

3. Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır.

Nispet ve miktar:

Eğlence Vergisi aşağıdaki nispet ve miktarlarda alınır.

	Verginin
	Nispeti
	%
<i>I–Biletle Girilen Yerlerde :</i>	
<i>1. Yerli film göstermelerinden⁽¹⁾⁽²⁾</i>	20 (10)
<i>2. Yabancı film göstermelerinden^{(1) (2)}</i>	50 (10)
<i>3. Tiyatro, opera, operet, bale, karagöz, kukla ve orta- oyunundan⁽³⁾</i>	5 (0)
<i>4. Spor müsabakaları, at yarışları ve konserlerden</i>	10
<i>5. Sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerle- rinden</i>	20
<i>II –(Değişik: 14/3/2007-5602/10 md.) Müşterek Bahislerde:</i>	5
<i>III – (Değişik: 30/12/2004-5281/17 md.) Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden (Günlük, YTL)</i>	5 100"

Denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu belirtilmiştir. Kanunun 21'inci maddesinde eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetler sayılmış, maddenin 1/5 ayrımında biletle girilen sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hasılatın yüzde yirmisinin alınacağı, maddenin III nolu ayrımında Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden (Günlük, YTL) 5-100 TL arasında eğlence vergisi alınacağı belirtilmiştir. Aynı Kanunun 20/3'üncü maddesinde ise, biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için, Kanunun 96'ncı maddesinde belirtildiği üzere Belediye Meclislerince takdir edilecek miktarda eğlence vergisi ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetim çalışmaları kapsamında Gelir Tahakkuk Biriminden ve Ruhsat Müdürlüğünden eğlence vergisinin konusuna giren işletmelerin listeleri istenmiştir. Yapılan inceleme de Gelir Tahakkuk biriminde kaydı olmayan faaliyet konusu itibari ile biletle girilen ve eğlence mahiyetini taşıyan oyun yerleri (Go-Kart, Su Araçları İşletmesi, Tekerlekli Gezi Treni, Dağ Kızağı) ile canlı müzik belgesi olan 14 işletme tespit edilmiş olup bu işletmelerin Eğlence Vergisi tahakkuk kaydının yapılmadığı belirlenmiştir. Mevzuata uygun şekilde Eğlence Vergisinin tahakkuku ve tahsilinin yapılması belediye gelirlerini artıracaktır.

Söz konusu bulgu bir önceki Sayıştay Denetim Raporuna da konu edildiği, ancak gerekli tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılmadığı ve konuya ilişkin hususun devam ettiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "2017 yılı içerisinde bulguda belirtilen işyerlerine mükellef kayıtlarının yapılması ve beyannamelerinin verilmesi yazı ile tebliğ edilmiş ve bir kısmı tarafından beyannameler verilerek mükellefiyetleri tesis edilmiş ve eğlence vergileri tahsil edilmiştir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak, tekrar 18/05/2018 tarih ve E.50236-E.50237-E.50238-E.50240-E.50241-E.50246-E.50248-E.50257-E.50259-E.50251-E.50258-E.50261-E.50263-E.50262 sayılı yazılarımızla ilgili işyerlerine eğlence vergisi mükellefiyetlerinin

oluşturulması bildirilmiş olup, ayrıca, takipleri ve denetimleri yapılmak üzere Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığınca 21/05/2018 tarih ve E.57505 sayılı yazı ile Zabıta Dairesi Başkanlığına bilgi verilmiştir." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgudaki önerilerimiz doğrultusunda eğlence vergi mükellefi olan işyerlerine eğlence vergi mükellefiyetlerinin oluşturulması için bilgilendirme yapılmış, takip ve denetimleri yapılmak üzere ilgili birimlerin bilgilendirildiği belirtilmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 5: Gerçek ve Tüzel Kişiler Tarafından İşletilen Müzelerden Belediye Pay Aktarılmaması

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu kapsamında gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilen müzelerden alınması gereken müze paylarının alınmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Kanunun "*Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay*" başlıklı Mükerrer 97'nci maddesinin (a) bendinde;

"Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı milli saraylar hariç belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzelkişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin % 5'i belediye payı olarak ayrılır.

Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirde Büyükşehir Belediyelerine) belediyesine ödenmesi mecburidir." denilmektedir.

Yukarıda mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı milli saraylar hariç gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilen her türlü müzelerden %5 büyükşehir belediyesine pay ayrılması gerektiği ve bu payın tahsili, takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ödenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Ankara Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırları içinde bulunan Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzelerin giriş ücretlerinden elde edilen müze paylarının belediye bütçesine aktarıldığı, ancak gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilen ve ücrete tabi olan 7 müzenin belediye hesabına müze payını aktarmadığı ve takibinin yapılmadığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilen müzelerden belediyeye ödenmesi gereken müze paylarının takibinin yapılarak tahsilin sağlanması uygun olur.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu kapsamında gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilen müzelerden, belediyemize ayrılan %5'lik payların aktarılması hususunda ilgili müzeler, 18/05/2018 tarihli ve E.50308-E.50306-E.50305-E.50301-E.50299-E.50293 sayı yazılarımızla uyarılmıştır." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuz doğrultusunda bahse konu müzelerden, belediyeye ayrılması gereken %5'lik payların aktarılması hususunda ilgili Müzeler ile yazışmaların yapıldığı belirtilmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 6: Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, belediye tarafından kiraya verilen bazı işyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının olmadığı görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 2'nci maddesinde;

"Bu Yönetmelik, sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsar." denilmektedir.

4'üncü maddenin a ve n bentlerinde;

"a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

....

n) *İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Yetkili idareler tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni,...*” hükümleri yer almaktadır.

Aynı Yönetmeliğin “*İşyeri açılması*” başlıklı 6’ncı maddesinin 1’inci fıkrasında ise;

“*Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz....*” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yetkilendirilmiş idari birimler tarafından verileceği, yetkili idareden alınan ruhsat olmadan iş yerinin açılıp çalıştırılmayacağı, ifade edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun “*İşyeri açma izni harcı*” başlıklı 81’inci maddesinde;

“*Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması “İşyeri Açma İzni Harcına” tabidir.*” hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanunun “*Çeşitli harçlara ait tarifeler*” başlıklı 84’ üncü maddesinde yer alan tablonun (3) kısmında işyeri açma izni harcının (beher metrekare için işin mahiyetine göre) 0,10 - 1,00 TL arasında kararlaştırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında Kira İşleri Şube Müdürlüğünden belediyenin kiraya vermiş olduğu işyerleri listesi istenmiş olup İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının olup olmadığı ruhsat biriminden alınan verilerle karşılaştırılarak sorgulanmıştır. Yapılan inceleme sonucunda belediyenin kiraya vermiş olduğu 53 işyerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının olmadığı, tespit edilmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar doğrultusunda, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı olmayan işyerlerinin denetimi yapılarak belediye gelir kalemlerinden birisi olan İşyeri Açma İzni Harcının tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yerine getirilmesi uygun olur.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak işyerlerine işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı olmayan işyerlerinin tespit edilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilebilmesi için gerekli çalışmaların başlatılması hususu Mali Hizmetler Dairesi

Başkanlığınca 17/05/2018 tarihli ve E.56262 sayılı yazı ile Zabıta Dairesi Başkanlığına bildirilmiştir.

Zabıta Dairesi Başkanlığının 02/05/2018 tarih ve E. 57047 sayılı yazısında; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6.maddesinde “ ...Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz...” yine aynı yönetmeliğin 4. maddesinin ‘a’ bendinde “ ...Büyükşehir Belediyesi sınırları ve mücavir alanları içinde Büyükşehir Belediyesinin yetkili olduğu konularda Büyükşehir Belediyesini ...” ilgilendirdiği belirtilmiş olup, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7. maddesinin ‘j’ bendine istinaden 1.Sınıf Gayri Sıhhi müesseselere yine aynı maddenin ‘d’ bendine istinaden Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerleri ile Büyükşehir Belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlerde ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 80. maddesine istinaden akaryakıt istasyonlarının ruhsatlandırılması işlemlerimiz ve rutin denetimlerimiz imkanlar dahilinde devam etmekle birlikte, herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılması durumunda sorumlular hakkında gerekli yasal iş ve işlemler uygulanmakta olduğu belirtilmiştir.

Bulgu maddesinde belirtilen 53 adet kiraya verilen ancak ruhsatsız konumda bulunan işyerleri ile ilgili olarak ruhsatlandırma çalışmalarına ivedilikle başlanacaktır." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen 53 adet kiraya verilen ancak ruhsatsız konumda bulunan işyerleri ile ilgili olarak ruhsatlandırma çalışmalarına ivedilikle başlanacağı belirtilmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 7: İlan ve Reklam Vergi Mükellefi Olan Bazı İşletmelerin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, belediye sınırları içerisinde bulunan bazı İlan ve Reklam Vergisi mükelleflerinin İlan ve Reklam vergisi tahakkuk kayıtlarının olmadığı, bu nedenle belediye bütçesinin gelir kaybına uğratıldığı belirlenmiştir.

29.05.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 12'nci, 13'üncü ve 16'ncı maddelerinde;

“Konu:

Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklam, İlan ve Reklam Vergisine tabidir.

Mükellef ve sorumlu:

İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir.

İlan ve reklam işlerini mutad meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludurlar.

Verginin tarhi ve ödenmesi:

Vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirilir. Beyannameler vergi tarifesinin 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı bentlerinde yazılı ilan ve reklamlarda bunların yayınlandığı, dağıtıldığı veya teşhir edildiği mahallin belediyesine verilir.

İlan ve Reklam Vergisi, beyanname verme süresi içinde ödenir. Şu kadar ki belediye meclisleri vergi tarifesinin 1, 2 ve 4 üncü bentlerinde yazılı yıllık ilan ve reklamlara ait vergileri, yılı içinde, iki eşit taksitte almaya yetkilidirler.

İlan ve Reklam Vergisinin ödendiğinin belgelendirilmesi yönünden ilgili belediyeler gerekli usulleri ihdas edebilirler.”

Denilmektedir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu, İlan ve Reklam Vergisi mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu belirtilmiştir. İlan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirileceği ve belediye meclislerince alınacak karar üzerine iki eşit taksitte ödenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetim çalışmaları kapsamında Gelir servisinden İlan ve Reklam vergisine ilişkin kayıtlar istenmiş olup örneklem yapılarak Akyurt, Beypazarı, Kızılcahamam, Elmadağ ilçelerinde zabıta ekiplerince denetim yapılmıştır. Yapılan denetim sonucunda 476 mükellef incelenmiş olup 402 işletme sahibinin İlan ve Reklam Vergi mükellefi olduğu halde beyanda bulunmadığı ve tahakkuk kayıtlarının yapılmamış olduğu belirlenmiştir. Mevzuata uygun şekilde İlan ve Reklam Vergisinin tahakkuk ve tahsilinin yapılması belediye gelirlerini artıracaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, belediye sınırları içerisinde bulunan bazı İlan ve Reklam Vergisi mükelleflerinin İlan ve Reklam vergisi tahakkuk kayıtlarının olmadığı, bu nedenle belediye bütçesinin gelir kaybına uğratıldığı belirlenmiştir, denilmektedir.

Belediyemizin İlan ve Reklam Vergisi gelirlerinin, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri doğrultusunda tarh, tahakkuk, tahsilat ve takibi yapılmaktadır. Ayrıca bu kanunlara bağlı olarak geçmiş yıllarda çıkarılan Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği de dikkate alınarak iş ve işlemler yürütülmekte ve gelirler tahsil edilmektedir.

2464 sayılı Kanununun 12-16. maddelerinde İlan ve Reklam Vergisi mükellefiyeti, tarife ve nispetler, ödeme şekli ve beyan verme usulleri tanımlanmıştır.

15. maddede vergi tutarlarının alt ve üst sınırları belirtilmekte olup, her yıl sonunda Belediye Meclisi kararı ile "Belediye Vergi ve Ücret Tarifesi" çıkarılarak takip eden yıl itibariyle uygulanacak vergi veya gelirler belirlenmektedir. İlan ve Reklam Vergisi beyan esaslı vergi olduğundan öncelikle beyana göre vergi tahakkuk etmektedir(213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 41 Seri Nolu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği). Buna göre İlan ve Reklam Vergisi mükellefleri yaptıkları ve yaptırdıkları ilan ve reklamlar için vergilerini ilgili Belediyeye yatırmakla yükümlüdürler. Bu kapsamda 2464 sayılı Kanuna göre mükellefiyeti doğan ve bu mükellefiyet neticesinde ortaya çıkan İlan ve Reklam Vergisi borçları için mükelleflerin ilgili Belediyeye giderek beyan vermeleri yasal olarak birinci ödevidir. Bu ödeve istinaden Belediyemize başvuruda bulunarak beyan veren mükelleflerin tarh ve tahakkuk kayıtları mevzuata uygun yapılmaktadır. Öte yandan yasal olarak mükellefiyeti doğduğu halde İRV için beyan başvurusunda bulunmayarak yasal yükümlülüklerini yerine getirmeyen mükellefler de mevcuttur. İlan ve reklamların takibi; mücavir alan ve Belediyemizin sorumluluk alanı içerisinde yer alan, beyan veren veya beyan vermeyen mükellefler gerek

görevli personellerce, gerekse Zabıta Daire Başkanlığına bağlı Zabıtarca yapılan denetimler suretiyle takip ve tespit edilmektedir.

Ancak, Belediyemiz mücavir alanının genişliği ve bağlı ilçeler göz önünde bulundurulduğunda; kaçak mükelleflerin tespiti için çok fazla zaman ve dış saha ekibine ihtiyaç duyulmaktadır. Belediyemizde, İlan ve Reklam Servisinde ve Zabıta Dairesi Başkanlığında zabıta memuru olarak yeterli sayıda personel görev yapmadığından kaçak veya kayıtdışı mükelleflerin her birinin tespit edilmesi mümkün olmamaktadır.

Bu nedenle 2014 yılı içerisinde Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş ile protokol yapılarak, Belediyemiz sorumluluğunda olan cadde ve bulvarlarda 360 derece panoramik görüntü çekilmiş, çekilen bu görüntüler yazılım sistemimizde kayıtlı mükelleflerle karşılaştırılarak, kayıtdışı olanlar tespit edilmiştir. Tespit edilen kayıt dışı mükelleflere yoklama tutanakları gönderilerek kayıt altına alma ve mükellefiyet tesis etme çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalar halen devam etmektedir.

Ayrıca Belediyemiz mücavir alanı içerisinde bulunan bağlı ilçelerdeki mükelleflerin; mükellef kayıtlarının yapılabilmesi ve beyan vermelerini kolaylaştırmak için Belediyemiz internet sitesinde e-portal uygulamamız mevcuttur. Bu uygulama e-beyan, e-tahsilat ve borç sorgulama modüllerinden oluşmaktadır.

Bununla beraber; Belediyemiz internet sitesinde, basında ve billboardlarda zaman zaman İlan ve Reklam Vergisi mükelleflerine beyan vermeleri ve vadesinde vergilerini ödemeleri hususunda duyuru ve ilanlar yapılarak bu konuda mükellefler bilgilendirilmektedir.

Yukarıda belirtildiği gibi kayıt dışı mükelleflerin tespiti ve kayıt altına alınması hususunda Belediyemizce yapılabilecek çalışmalar yapılmış ve halen yapılmaya devam etmektedir. Ancak, İlan ve Reklam Vergisinin, mevzuata göre beyan esaslı vergi olması, Belediyemiz yaptırımlarını kısmen de olsa kısıtlamaktadır.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak, kayıt dışı mükelleflerin tespiti ve denetimi çalışmalarımız özenle ve hızla devam ettirilecektir." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi vermiş olduğu cevapta özetle, İlan ve Reklam Vergisi gelirlerinin 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri doğrultusunda tarh, tahakkuk, tahsilatın yapıldığı, İlan ve Reklam borçları olan ve beyanda bulunan mükelleflerin kayıt altına alındığı, belediyenin sorumluluk alanı içerisinde bulunan

mükelleflerin denetimlerinin zabıta ekiplerince yapıldığı belirtilmiştir. Belediyenin sorumluluk alanının geniş olması ve personel yetersizliğinden dolayı her bir kayıtdışı mükellefin tespitinin mümkün olmadığı belirtilmiştir. Konuya ilişkin 2017 yılı denetim döneminde örneklem yapılmak suretiyle dört ilçede denetimler yapılmış ve burada bulunan mükelleflerin %85 oranında kayıt altına alınmadığı görülmüştür. Kayıtlı mükellef sayısının bu denli az olmasının belediyenin denetim mekanizmasının etkin işlemediğini göstermektedir. Belediyenin en büyük gelir kalemlerinden olan İlan ve Reklam vergi gelirlerinin, sorumluluk alanının genişliği ve personel yetersizliği gibi nedenlerle toplanamaması belediye bütçesini ciddi kayıplara uğratacağı gibi denetim yapılmaması nedeniyle, mükelleflerin zorunlu olarak bulunması gereken vergi beyanlarında keyfi davranmasına sebebiyet verecektir.

Ayrıca 2014 yılı içerisinde Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş ile yapılan protokol ile Ankara'daki 8 metropol ilçede görüntü alınmış, kalan 17 ilçede bu uygulama yapılmamıştır. 2014 yılında görüntüsü alınan 8 metropol ilçedeki işyerlerinin birçoğuna halen yoklama tutanaklarının gönderilmediği de görülmüştür. Mükelleflere yoklama tutanaklarının zamanında bildirilmemesi sonucu birçok işyerinin kapanma veya el değiştirme gibi riskleri de bulunmaktadır.

Sonuç olarak belediyenin en büyük gelir kalemlerinden birisi olan İlan ve Reklam vergi gelirlerini artırmak ve mükellefleri kayıt altına almak için personel yetersizliği ile ilgili gerekli tedbirler alınarak denetimlerin sıklaştırılması gerekmektedir.

Kamu idaresi, bulgudaki önerileri dikkate alarak, kayıtdışı mükelleflerin tespit ve denetim çalışmalarının özenle ve hızla devam ettirileceğini belirtmiştir. Konu yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 8: Belediye Şirketine İşletme Hakkı Devredilen Yerlerin İhale Yapılmaksızın Üçüncü Kişilere Kiralanması

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından ANFA Ankara Altınpark İşletmeleri Ltd, Şti 'ye işletme hakkı devredilen bazı yerlerin, şirket tarafından ihale yapılmaksızın üçüncü kişilere kiralandığı tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 26'ncı maddesinde,

"...Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu

yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. (Ek cümle: 12/11/2012-6360/10 md.) Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir."

Denilmektedir.

Büyükşehir Belediyeleri, Meclis Kararı ile belirlenecek süre ve bedelle, belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerinin işletme hakkını devredilebilmektedir. Devredilen bu yerlerin, üçüncü kişilere kiralanması durumunda 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihale yapılması gerekmektedir.

İdare tarafından işletme hakkı devredilen yerlere ilişkin yapılan inceleme neticesinde, 11 adet otopark yeri, 2 adet sosyal tesis, 1 adet halı saha, tenis kortu, otopark ve müştemilatından oluşan kompleks yapının işletme hakkı, ANFA Ankara Altınpark İşletmeleri Ltd. Şti 'ye Belediye Meclis Kararı ile verilmiştir. Şirket tarafından bahsedilen yerlerin de ihale yapılmaksızın kira sözleşmesi düzenlenmek suretiyle üçüncü kişilere kiralandığı görülmüştür. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde ihale yapılmaksızın üçüncü kişilere kiralama yapılması mevzuata uygun değildir.

Sonuç olarak, şirkete/şirketlere işletme hakkı devredilen yerlerin üçüncü kişilere kiralanmasında mevzuat hükümlerine uygun hareket edilerek ihale yapılması ve İdare tarafından da sürecin takip ve kontrol edilmesi uygun olur.

Kamu idaresi cevabında; "Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından ANFA Ankara Altınpark İşletmeleri Ltd. Şti 'ye işletme hakkı devredilen bazı yerlerin, şirket tarafından ihale yapılmaksızın üçüncü kişilere kiralandığı tespit edildiği, Sonuç olarak şirkete/şirketlere işletme hakkı devredilen yerlerin üçüncü kişilere kiralanmasında mevzuat hükümlerine uygun hareket edilerek ihale yapılması ve idare tarafından da sürecin takip ve kontrol edilmesinin uygun olacağı belirtilmektedir.

On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 6360 sayılı Kanun, yayım tarihi olan 6/12/2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, bu Kanununun 1. maddesinde 5216 sayılı

Yasanın 26. maddesine ilave yapılarak (Ek cümle: 12/11/2012-6360/10 md.) “*Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.*” hükmü getirilmiştir.

Dolayısıyla, 6360 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 6/12/2012 tarihinden önce Belediyemiz şirketlerine/iştiraklerine 5216 sayılı Yasanın 26. maddesi hükümlerine göre işletme hakları devir edilen yerlerin 3. şahıslara alt işletmeye verilmesi işlemleri 2886 sayılı yasa kapsamı dışında olup, bu tarihten sonra yapılan alt kiralamaların 2886 sayılı yasa kapsamında yapılması gerektiğinden dolayı bulgu maddesinde yazılı bulunan hususlarla ilgili gereğinin yapılması için ANFA Ankara Altınpark İşletmeleri Ltd. Şti’ne 02.05.2018 tarihli ve E.44029 sayılı yazımız yazılmıştır.

Altınpark İşletmeleri Ltd. Şti’nin 07.05.2018 tarihli ve 2191 sayılı yazısında, 6360 sayılı yasanın yürürlüğe girmesiyle birlikte bu Kanunun 10. maddesine istinaden yürürlük tarihinden sonra ihalesiz kiralama yapılmadığı bildirilmiştir." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, 6360 sayılı Kanunla 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 26’ncı maddesine eklenen “*Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.*” hükmünün, 6360 sayılı Kanunun yayım tarihi olan 06.12.2012 tarihinde yürürlüğe girdiği, bu tarihten önce işletme hakkı devredilen yerlerin üçüncü kişilere kiralanmasında ihale mevzuatına tabi olunmayacağı, bu tarihten sonra yapılacak kiralamalarda dikkate alınacağı ve ANFA Ankara Altınpark İşletmeleri Ltd. Şti’nce ihalesiz kiralama işlemi yapılmadığı belirtilmiştir.

İdare tarafından yapılan, 6360 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önceki kiralama işlemlerinde 2886 sayılı Kanuna tabi olunmama yönündeki savunmaya rağmen, işletme hakkı devredilen aşağıdaki yerlerin, ANFA tarafından ihale yapılmaksızın ve 06.12.2012 tarihinden sonra üçüncü kişi/kişilere kiralandığı anlaşılmaktadır.

- Keçiören ilçesi gökçek parkı içi sosyal tesisler 15.10.2015 tarihinde,
- Bahçelievler semt hali otoparkı 01.06.2016 tarihinde,
- Dikmen vadisi rekreasyon alanı açık otoparkı 01.04.2014 tarihinde,
- Gençlik parkı rekreasyon alanı içi açık otoparkı 16.05.2016 tarihinde,
- Altınpark içi açık otoparkı 01.08.2016 tarihinde,

- Harikalar diyarı rekreasyon alanı içi açık otoparkı ise 12.10.2017 tarihinde,

Kiraya verilmiştir.

Görüleceği üzere idarece bahsedilen tarihten sonra da üçüncü kişilere ihale yapılmaksızın kiralama yapılmıştır. Bulguda açıkladığımız hususlar çerçevesinde işlem tesis edilmesi uygun olacaktır.

BULGU 9: Devlet İhale Kanunu Kapsamında İhalesi Yapılan Bazı Taşınmazların İhale Şartnamelerinde Rekabeti Engelleyici Hükümler Bulunması

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında kiraya verilen taşınmazların dosyaları incelenmiştir. Yapılan incelemede bazı ihale teknik şartnamelerine 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa aykırı şekilde rekabeti engelleyici hükümler konulduğu tespit edilmiştir.

2886 Devlet İhale Kanununun "*Kapsam*" başlıklı 1'inci maddesinde;

"Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür..."

Kanunun "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"...

Uygun bedel: Artırmalarda, tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere, teklif edilen bedellerin en yüksekini...

...

İhale: Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla, işin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemleri,

...

Şartname: Yapılacak işlerin genel, özel, teknik ve idari esas ve usullerini gösteren belge veya belgeleri,..." denilmektedir.

Aynı Kanunun "*İlkeler*" başlıklı 2'nci maddesinde ise;

"Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır...." denilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun "*Hesap verme sorumluluğu*" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde belediye taşınmaz kiralamaları Devlet İhale Kanunu kapsamında yapılmaktadır. İdare, yapılacak ihalelerde açıklık ve rekabeti sağlayacak şekilde dokümanları hazırlamakta ve ihaleye katılan isteklilerden en yüksek teklifi veren üzerinde ihale bırakılmaktadır. İhalelerde, Devlet İhale Kanununun da temel ilkelerinden olan rekabet ilkesi sağlandığı ölçüde en fazla istekli ihaleye iştirak edebilmekte ve en yüksek bedel oluşabilmektedir. Ayrıca, ihalelerin bu şartlar doğrultusunda yapılması ve en yüksek bedelle kiraya verilmesi durumunda kamu kaynakları etkili, ekonomik verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmış olacaktır.

Konuya ilişkin olarak kiralama dosyalarında yapılan incelemelerde; Beypazarı İlçesi Ankara parkı içerisinde bulunan kafeterya, halı saha, halı saha işletme binası ve ekmek evinin bir bütün olarak 10 yıllığına kiraya verilmesi işinin, 11.03.2014 tarih ve 369 sayılı Belediye Meclis Kararı üzerine 08.05.2014 tarihinde Belediye Encümeni tarafından ihalesi yapılmıştır. İhale Teknik Şartnamesinin "*İhaleye Katılacaklarda İstenilen Belgeler*" başlıklı 4'üncü maddesinde, "*İhale tarihi itibarıyla en az 250 adet işletme (kafeterya, otopark, lokanta, fuar, konukevi, kongre salonu, sera, parklar yeşil alanlar, düğün salonu, büfe vb. tesisler) işletmeciliği yaptığına veya yaptırdığına dair kira sözleşmesi,...*" maddesi yer almaktadır. Aynı şekilde, Yenimahalle ilçesi batı merkez metro istasyonu ile Atlantis AVM arasında bulunan tren vagon işletmesi ihalesi, 3 yıllığına 11.05.2017 tarih ve 971 sayılı Encümen Kararı üzerine yapılmıştır. İhale Teknik Şartnamesinin "*İhaleye Katılacaklarda Aranılan Şartlar*"-başlıklı 16'ncı maddesinde, "*İhaleye Ankara'da kamuya ait park alanları içerisinde en az 5 kafeteryayı bir arada en az 5 yıl süre ile işleten veya işlettiren gerçek ve tüzel kişiler katılabilecektir.*" denilmektedir. Bir diğer örnekte de, Kanuni Sultan Süleyman Bulvarı Beykent 28813-28816-28778 adalar arası park içerisinde bulunan kafeterya ihalesi 10 yıllığına 12.08.2016 tarih ve

1599 sayılı Belediye Meclisi kararı üzerine 22.09.2016 tarihinde Belediye Encümeni tarafından yapılmıştır. İhale Teknik Şartnamesinin ihaleye katılacaklarda aranacak şartlar başlıklı 5.1. maddesinde "*Rekreasyon alanları içerisinde en az 10 işletmeyi en az 5 yıl süre ile bir bütün olarak işleten veya işlettiren gerçek veya tüzel kişiler katılabilecektir.*" denilmektedir. Yapılan ihalelere tek istekli katılmış ve ihaleler aynı belediye şirketi üzerinde kalmıştır. Bahse konu ihalelerin teknik şartnamelerine konulmuş bu hükümler nedeniyle rekabet sağlanamamıştır.

Sonuç olarak, İdare tarafından ihalelere ilişkin hazırlanan teknik şartnamelerin rekabeti engellemeyecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Rekabet ilkesi sadece ihaleye teklif veren isteklileri değil ihtiyaç konusu alanda teklif vermesi mümkün olan istekli olabilecekleri de kapsayacak şekilde anlaşılmalıdır. Bu doğrultuda, teknik şartnamelerde yer alan düzenlemelerde, istekli olabileceklerin ihaleye katılabilmesini kısıtlayıcı hükümlere yer verilmemesi uygun olur.

Kamu idaresi cevabında; "Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında kiraya verilen taşınmazların dosyaları incelenmiştir. Yapılan incelemede bazı ihale teknik şartnamelerine 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa aykırı şekilde rekabete engelleyici hükümler konulduğu tespit edildiği Sonuç olarak idare tarafından ihalelere ilişkin hazırlanan teknik şartnamelerin rekabeti engellemeyecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Rekabet ilkesi sadece ihaleye teklif veren isteklileri değil ihtiyaç konusunda alanda teklif vermesi mümkün olan istekli olabilecekleri de kapsayacak şekilde anlaşılmalıdır. Bu doğrultuda, teknik şartnamelerde yer alan düzenlemelerde, istekli olabileceklerin ihaleye katılabilmesini kısıtlayıcı hükümlere yer verilmemesinin uygun olacağı belirtilmektedir.

Belediyemiz mülkiyet/tasarrufunda bulunan rekreasyon alanlarında vb. yerlerde bulunan sosyal tesis niteliğindeki işletmelerin Ankara halkına kazandırılması için Belediyemiz tarafından yapılan yatırımların korunması ve işletmelerin özelliklerinin değiştirilmemesi ve temizlik, güvenlik işlerinin bir bütün olarak yürütülmesi amacı güderek sermayesinin tamamı kamuya ait belediyemiz şirketlerinin toplumun yoğun olduğu bu alanlardaki işletmeleri işleterek halka güven vermesi açısından kurum menfaatleri de düşünülerek idarelerin şartnamelerde işin mahiyetine göre özel ve teknik şartlar koyma şartlarına uygun olarak özel hükümler konulmuştur." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, belediyenin mülkiyetinde bulunan yerlerin halka kazandırılması, idare tarafından yapılan yatırımların korunması, temizlik ve güvenlik işlerinin bir bütün olarak yürütülmesi gibi sebeplerle teknik şartnamelere özel hükümler konulduğu ve

ihalelerin belediye şirketi üzerinde kaldığı belirtilmiştir. Bahse konu gerekçelerle ihale teknik şartnamelerine rekabeti engelleyici özel hükümler konulması Devlet İhale Kanununun temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir. Ayrıca konuya ilişkin yapılan incelemelerde belediye şirketi tarafından kiralanılan taşınmazların şirket tarafından işletilmediği, alt yüklenicilere kiralandığı görülmüştür. Bu nedenle ihalelere konu taşınmazların korunması, temizliği ve güvenliği gibi gerekçelerle şartnamelere özel hüküm konulduğu yönünde yapılan savunmanın da tutarlı olmadığı kanaatine varılmıştır.

Sonuç olarak idarenin yapılacak ihalelerde mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket ederek hazırlanan teknik şartnameleri rekabeti engellemeyecek şekilde düzenlemesi gerekmektedir.

BULGU 10: Kira Süreleri Sona Eren Bazı Taşınmazların Yeniden İhaleyle Kiraya Verilmesi Gerekirken Encümen Kararıyla Eski Kiracıların Sözleşmelerinin Uzatılması

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından kiraya verilen taşınmazlara ilişkin yapılan incelemede, kira süresi sona eren 1380 taşınmazın yeniden ihale edilmek yerine, Belediye Encümeninin kararıyla belirlenen tutarda kira artışı yapılarak kira sürelerinin uzatıldığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun “*Kapsam*” başlıklı 1’inci maddesinde;

“Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.”

“*Kiralarda Sözleşme Süresi*” başlıklı 64’üncü maddesinde;

“Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz.

Turistik tesis kurulacak yerlerin ve turistik tesislerin ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin on yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür.

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, önceden Maliye Bakanlığından izin alınması şarttır. Katma bütçeli idarelerde bu izin, idarelerin bağlı oldukları bakanlıktan alınır. Özel İdare ve belediyeler için kendi özel kanunları uygulanır.

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, kira bedeli her yıl şartname ve sözleşmesindeki esaslara göre yeniden tespit edilir.”

75' inci maddesinde,

“...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.” hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında ise;

“Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75'inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.” şeklinde yer alan düzenlemeler belediyelerin sahip olduğu taşınmazların kiralanması ve kiralanma sonrası yapılacak işlemleri belirlemektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, ilgili Kanun kapsamındaki idarelerin taşınmaz kiralamalarının Devlet İhale Kanununda yazılı hükümlere göre yürütüleceği anlaşılmaktadır. Kanun taşınmaz malların kiraya verilmesinde on yıllık üst sınır getirmiştir. Ancak, burada on yıllık üst sınırın sözleşme şartları çerçevesinde geçerli olacağı anlaşılmalıdır. Ayrıca, kira sözleşmesi sona eren gayrimenkuller için tekrar ihaleye çıkılmaması üzerine fuzuli şağil durumuna düşen kişilerden ecrimisil alınması ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Devlet İhale Kanununa göre kiraya verilen gayrimenkullerin, kira süresi sonunda ancak yeniden ihale düzenlenerek kiraya verilebileceği, Danıştay ve Sayıştay kararlarında da yer almaktadır. Sayıştay Genel Kurulu, 21.01.1993 tarih ve 4761/1 sayılı kararında; genel ve katma bütçeli idareler, özel idare ve belediyeler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar tarafından 2886 sayılı Kanuna göre kiraya verilen gayrimenkullere ait kira sözleşmelerinin yenilenmesi veya sona erdirilmesi konularında 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

Danıştay 10. Dairesi'nin 19.12.1991 tarih ve 1989/2736 E. 1991/3850 K. sayılı ilamında da;

"2886 Sayılı Devlet İhale Yasasının 64. Maddesinde, bu yasa kapsamındaki idarelerin taşınır ve taşınmaz mallarını kiraya verme süreleri belirlenmiş olup; kira süresinin bitimi üzerine taşınmaz malın yeniden kiraya verilebilmesi, ancak yeniden ihale yapılması halinde mümkün bulunmaktadır. 2886 Sayılı Yasaya göre ihale yapma zorunluluğu yönünden taşınmaz malın "musakkaf" olup olmaması önem taşımamaktadır.

Musakkaf yapıların kiralanması hususunu düzenleyen 6570 Sayılı Yasa da, 2886 Sayılı Yasadan kaynaklanan ihale yapma zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır." denilmektedir.

Yukarıda anılan kararlarda da açıkça belirtildiği üzere kira süresi biten taşınmazların kiraya verilebilmesi, yeniden ihale yapılması ile mümkündür.

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında, kira süresi dolan 1380 taşınmazın 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak ihale yapılmaksızın Encümen kararı ile kira sözleşmelerinin uzatıldığı belirlenmiş olup bu durum ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Belediyenin, kira süresi biten taşınmazlarla ilgili gerekli işlemleri mevzuatın öngördüğü şekilde yapması uygun olur.

Kamu idaresi cevabında; "Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından, kiraya verilen taşınmazlara ilişkin yapılan incelemede, kira süresi sona eren 1380 Taşınmazın yeniden ihale edilmek yerine, Belediye Encümeninin kararıyla belirlenen tutarlı kira artışı yapılarak kira sürelerinin uzatıldığı tespit edildiği ve Ankara Büyükşehir Belediyesi 2017 yılı denetimi kapsamında, kira süresi dolan 1380 taşınmazın 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak ihale yapılmaksızın Encümen kararı ile kira sözleşmelerinin uzatıldığı belirlenmiş olup bu durum ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Belediyenin, kira süresi biten taşınmazlarla ilgili gerekli işlemleri mevzuatın öngördüğü şekilde yapılmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

Ancak, 6098 sayılı TBK'nun 339'ncü maddesinde "Konut ve çatılı işyeri kiralarına ilişkin hükümler, bunlarla birlikte kullanımı kiracıya bırakılan eşya hakkında da uygulanır. Ancak bu hükümler, niteliği gereği geçici kullanıma özgülenmiş taşınmazların altı ay ve daha kısa süreyle kiralanmalarında uygulanmaz.

Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır." hükmü bulunmaktadır.

Aynı kanunun 347. maddesinde ise “*Konut ve çatılı işyeri kiralalarında kiracı, belirli süreli sözleşmelerin süresinin bitiminden en az onbeş gün önce bildirimde bulunmadıkça, sözleşme aynı koşullarla bir yıl için uzatılmış sayılır. Kiraya veren, sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremez. Ancak, on yıllık uzama süresi sonunda kiraya veren, bu süreyi izleyen her uzama yılının bitiminden en az üç ay önce bildirimde bulunmak koşuluyla, herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeye son verebilir.*

Belirsiz süreli kira sözleşmelerinde, kiracı her zaman, kiraya veren ise kiracının başlangıcından on yıl geçtikten sonra, genel hükümlere göre fesih bildiriyle sözleşmeyi sona erdirebilirler.” hükmü bulunmaktadır. Bu maddeden de anlaşıldığı üzere kiracılara süresiz kiracılık ilişkisi verilmemiştir.

Kaldı ki, bu konu ile ilgili Ankara 6. Sulh Hukuk Mahkemesi 10.04.2018 tarihli ve E:2017/2193, K:2018/632 sayılı kararıyla da tahliye işlemlerinin TBK'nun 347. maddesinde belirtilen hükümlere göre yapılması gerektiği gerekçesi ile idaremizin yapmış olduğu işlemin iptaline karar vermiştir.

Belediyemiz bahse konu iş ile ilgili Ankara 6. Sulh Hukuk Mahkemesinin vermiş olduğu karar doğrultusunda hareket etmiş olup, hukuka aykırı işlem yapmamıştır." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta özetle, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 339. maddesinde, kamu kurum ve kuruluşlarının hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine Kanunun “konut ve çatılı işyerleri” hakkındaki hükümlerinin uygulanacağını, 347 inci maddesinde ise konut ve çatılı işyeri kiralalarında kiracının belirli süreli sözleşmelerin süresinin bitiminden en az onbeş gün önce bildirimde bulunmadıkça sözleşmenin aynı koşullarla bir yıl için uzatılmış sayılacağını ve kiraya verenin sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremeyeceğinin hüküm altına alındığını, bu nedenle taşınmaz 2886 sayılı İhale Kanunu'na göre ihale edilmiş olsa dahi kira sözleşmesindeki yükümlülüklerini yerine getiren kiracıların süre bitimi gerekçe gösterilerek tahliye edilmelerinin mevzuata aykırı olacağı belirtilmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun “*Kiralarda Sözleşme Süresi*” başlıklı 64'üncü maddesinde;

“Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz...

75' inci maddesinde,

“Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz(1) malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir...

Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.

İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.” şeklindeki düzenleme, devletin özel mülkiyetinde ya da devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine tahliyesini sağlamaya ilişkin bir düzenlemedir.”

5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında ise;

“Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75'inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere belediyeler tarafından yapılan taşınmaz kiralama ları 2886 sayılı kanun kapsamında gerçekleştirildiğinden süre bitiminde fuzuli şağil durumuna düşen kiracılar hakkında 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun konut ve çatılı işyeri kiralaları hükümlerine göre değil 2886 Sayılı Kanunun 75. maddesine göre hareket edilmesi gerekmektedir. Çünkü 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu genel düzenlemeleri içeren bir kanun olup 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu özel düzenlemeler içeren bir kanundur.

Nitekim 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 01.07.2012 tarihinden sonra 2886 sayılı Kanunun 75 inci maddesine tabi kamu kurum ve kuruluşları tarafından ihale edilmiş olup da süresi bittiği için tahliye edilmesi gereken taşınmazlarla ilgili Yargıtay'a intikal etmiş davalarda Yargıtay Daireleri tahliye yönünde karar vermişlerdir. (Örneğin; 6. Hukuk Dairesi 2014/6290 E. , 2014/8171 K. ve 6. Hukuk Dairesi 2015/5298 E. , numaralı kararları).

Sonuç olarak belediyenin bu kararları da dikkate alarak önerimiz doğrultusunda kira süresi sona eren taşınmazlar için ihaleye çıkması gerekmektedir.

BULGU 11: Tahsis Edilen Taşınmazların Takip ve Kontrolünün Yapılmaması

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından, okul yeri, dini tesis, spor ve sağlık alanı olarak kullanılması amacıyla tahsis edilen bazı taşınmazların, kullanım amacına uygun inşaat ve yatırım projelerine başlanılmadığı, uzun süredir boş bırakıldığı ve gerekli takip ve kontrolünün yapılmadığı tespit edilmiştir.

Tahsis edilen taşınmazlara yönelik iş ve işlemler, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelikte belirtilmiştir. Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde, belediyelerin mülkiyetinde bulunan taşınmazların tahsisini 5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesine göre yapacağı, 9'uncu maddesinde ise taşınmazın en az iki yıl boş bırakılması veya hiç kullanılmaması halinde tahsis yapılan kamu idaresinin görüşü alınmaksızın resen kaldırılabileceği hükmüne yer verilmiştir.

Bazı tahsis işlem dosyaları üzerinden yapılan incelemede, İdarece;

- 27789 ada 5 parselde yer alan ve imar planında sağlık alanı olarak ayrılan taşınmaz, sağlık ocağı yapılması amacıyla, 2008 yılında Belediye Meclis Kararı ile Sağlık Bakanlığına,

- 18458 ada 1 parselde yer alan ve imar planında spor tesis alanı olarak ayrılan taşınmaz, boks tesisi yapılmak üzere, 2010 yılında Belediye Meclis Kararı ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne,

- 13369 ada ve 21 parselde yer alan ve imar planında okul alanı olarak ayrılan taşınmaz, okul yapılması amacıyla, 2013 yılında Belediye Meclis Kararı ile Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne,

- 61062 ada ve 1 parselde yer alan ve imar planında cami alanı olarak ayrılan taşınmaz, cami yapılması amacıyla, 2014 yılında Belediye Meclis Kararı ile Diyanet İşleri Başkanlığına,

- 61067 ada ve 1 parselde yer alan ve imar planında dini tesis alanı olarak ayrılan taşınmaz, 2009 yılında Belediye Meclis Kararı ile Diyanet İşleri Başkanlığına,

25 yıl süreyle tahsis edilmiştir. Mezkûr taşınmaz tahsislerinin, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün parsel sorgulama sistemi üzerinden panoramik fotoğraflar ve yerinde inceleme yapılmak suretiyle kullanımı ve amaca uygunluğu denetlenmiştir. Denetim neticesinde, taşınmazların tahsisinden itibaren amaca dönük herhangi bir yapım ve inşaat işleminin olmadığı, cami, okul, sağlık binası veya tesisi bulunmadığı ve boş olarak durduğu görülmüştür.

Her ne kadar, tahsisli taşınmazlar üzerinde kamu hizmeti sunulmak amacıyla yatırım projesi hazırlanması, tesis/bina yapılması ile işgal ve tecavüzlere karşı korunması tahsis edilen idarenin uhdesinde olsa da tahsis eden idare olarak Ankara Büyükşehir Belediyesinin de, tahsis amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını, kullanılmama veya boş bırakılma hususlarını takip etmesi, ilgili kurumlarla yazışma yapması ve bilgi alması gerekmektedir. Örneğin, 61067 ada ve 1 parselde yer alan tahsisli taşınmaz, sınırında bulunan hazine arazisi ile birlikte Çankaya Belediyesince ağaçlandırma projesine dâhil edilerek ağaç dikilmiştir. Projeye dair gerek Çankaya Belediyesi gerekse de tahsis edilen idarece bilgi verilmemiş ve malik idare olan Ankara Büyükşehir Belediyesince de takip işlemi yapılmamıştır.

İdare tarafından, 2 yılı aşkın süredir kullanılmayan veya boş bırakılan tahsisli taşınmazların takip edilmesi, tesis/bina yapılması amacıyla tahsis edilen taşınmazların, yatırım projelerinin değişmesi veya kamu hizmeti amacından çeşitli sebeplerle vazgeçilmesi gibi hususların araştırılması ve gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir. Eğer, yatırım projelerinden vazgeçilmiş ya da çeşitli sebeplerle kamu hizmeti yerine getirilmeyecekse bunun tespiti yapılarak tahsis işleminin kaldırılması ve idarece gerek kamu hizmeti amacıyla gerekse de kamu hizmetinden çıkarılacak özel amaç niteliğinde değerlendirilmesi, taşınmazların kullanılmama veya atıl kalmasının önlenmesi açısından önem taşımaktadır. Nitekim Yönetmeliğin 9'uncu maddesinde taşınmazın en az iki yıl boş bırakılması veya hiç kullanılmaması halinde resen tahsisin kaldırılabilmesi hükmü yer almaktadır.

Sonuç olarak, İdare tarafından kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazların tahsis amacına uygun şekilde kullanılıp kullanılmadığı, uzun süre kullanılmayan veya boş bırakılan taşınmazların özellikle ilgili idarelerden bilgi almak ve gerekli incelemeler yapmak suretiyle kontrol edilmesi, asli görev ve hizmetler doğrultusunda ve tahsis amacına uygun kullanımı, izinsiz kullanım ve fiili işgal durumları takip edilmelidir. Bahsedilen takip ve kontrol süreci, etkin ve sağlıklı taşınmaz yönetiminin gereği olup taşınmazların yönetiminde mevzuata uygunluk sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Yenimahalle İlçesi Ergazi-İmar Mahallesi'nde bulunan ve imar planında "Okul Alanı" olarak ayrılan mülkiyeti Belediyemize ait 14.737,00 m² yüz ölçüme sahip 13369 ada 21 nolu parselde bulunan taşınmazın 5393 sayılı kanunun 75. maddesi (d) bendi gereğince "Okul" olarak kullanılmak üzere 25 yıllığına Milli Eğitim Bakanlığına bedelsiz olarak tahsis edilmesi Belediyemiz Meclisinin 11.02.2013 tarih ve 198 sayılı kararı ile uygun

görülmüş olup bahse konu taşınmaz üzerinde zeminde yapılan incelemede bugüne kadar okul yapımına başlanılmamış olduğu tespit edilmiştir.

Çankaya İlçesi Alacaatlı Mahallesiinde bulunan ve imar planında "Dini Tesis Alanı" olarak ayrılan mülkiyeti Belediyemize ait 3.404,00 m² yüz ölçüme sahip 61062 ada 1 nolu parselde bulunan taşınmazın 5393 sayılı kanunun 75. Maddesi (d) bendi gereğince "Dini Tesis Alanı" olarak kullanılmak üzere 25 yıllığına Başbakanlık Diyanet İşleri Başkanlığına bedelsiz olarak tahsis edilmesi Belediyemiz Meclisinin 14.03.2014 tarih ve 470 sayılı kararı ile uygun görülmüş olup bahse konu taşınmaz üzerinde Cami yapımına başlanılmamış olduğu tespit edilmiştir.

Çankaya İlçesi Çayyolu Mahallesiinde buluna ve imar planında "Dini Tesis Alanı" olarak ayrılan mülkiyeti Belediyemize ait 2.600,00 m² yüz ölçüme sahip 61067 ada 1 nolu parselde bulunan taşınmazın Çankaya İlçesi Çayyolu Mahallesiinde bulunan ve imar planında "Dini Tesis Alanı" olarak ayrılan, mülkiyeti Belediyemize ait 2.600,00 m² yüz ölçüme sahip 61067 ada 1 nolu parselde bulunan taşınmazın 5393 sayılı kanunun 75. Maddesi (d) bendi gereğince "Dini Tesis Alanı" olarak kullanılmak üzere 25 yıllığına Diyanet İşleri Başkanlığına bedelsiz olarak tahsis edilmesi Belediyemiz Meclisinin 11.06.2009 tarih ve 1378 sayılı kararı ile uygun görülmüş olup bahse konu taşınmaz zemin üzerinde zeminde yapılan incelemede bugüne kadar Cami yapımına başlanılmamış olduğu tespit edilmiştir.

Etimesgut İlçesi Eryaman Mahallesiinde bulunan ve imar planında "Spor Tesis Alanı" olarak ayrılan mülkiyeti Belediyemize ait 5.763,00 m² yüz ölçüme sahip 18458 ada 1 nolu parselde bulunan taşınmazın 5393 sayılı kanunun 75. Maddesi (d) bendi gereğince "Spor Tesis Alanı" olarak 25 yıllığına Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bedelsiz olarak tahsis edilmesi Belediyemiz Meclisinin 13.10.2010 tarih ve 2966 sayılı kararı ile uygun görülmüş olup bahse konu taşınmaz üzerinde zeminde yapılan incelemede bugüne kadar herhangi bir çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir.

Çankaya İlçesi Şehit Cengiz Karaca Mahallesiinde bulunan 1.115,00 m² yüzölçüme sahip ve imar planında "Sağlık Alanı" olarak ayrılan 43,00 m² Belediyemiz hissesine sahip 27789 ada 12 nolu parselde bulunan taşınmazın 5393 sayılı kanunun 75. maddesi (d) bendi gereğince "Sağlık Ocağı" olarak kullanılmak üzere 25 yıllığına Sağlık Bakanlığına bedelsiz olarak tahsis edilmesi Belediyemiz Meclisinin 12.02.2008 tarih ve 393 sayılı kararı ile uygun görülmüş olup bahse konu taşınmaz üzerinde Sağlık Ocağının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Tahsis edilen taşınmazlara yönelik iş ve işlemler, “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkındaki Yönetmelik”te belirtilmiştir. Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde, Belediyelerin mülkiyetinde bulunan taşınmazların tahsisini 5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesine göre yapacağı, 9'uncu maddesinde ise taşınmazın en az 2 yıl boş bırakılması veya hiç kullanılmaması halinde tahsis yapılan kamu idaresinin görüşü alınmaksızın resen kaldırılabilceği hükmüne yer verilmiştir.

Bulgudaki öneriniz dikkate alınarak; söz konusu Yenimahalle İlçesi Ergazi-İmar Mahallesiinde bulunan ve imar planında "Okul Alanı" olarak ayrılan mülkiyeti Belediyemize ait 14.737,00 m² yüz ölçüme sahip 13369 ada 21 nolu parselde bulunan taşınmazın Milli Eğitim Bakanlığına, Çankaya İlçesi Alacaatlı Mahallesiinde bulunan ve imar planında "Dini Tesis Alanı" olarak ayrılan mülkiyeti Belediyemize ait 3.404,00 m² yüz ölçüme sahip 61062 ada 1 nolu parselde bulunan taşınmazın Diyanet İşleri Başkanlığına, Çankaya İlçesi Çayyolu Mahallesiinde bulunan ve imar planında "Dini Tesis Alanı" olarak ayrılan mülkiyeti Belediyemize ait 2.600,00 m² yüz ölçüme sahip 61067 ada 1 nolu parselde bulunan taşınmazın Diyanet İşleri Başkanlığına, Etimesgut İlçesi Eryaman Mahallesiinde bulunan ve imar planında "Spor Tesis Alanı" olarak ayrılan mülkiyeti Belediyemize ait 5.763,00 m² yüz ölçüme sahip 18458 ada 1 nolu parselde bulunan taşınmazın, Çankaya İlçesi Şehit Cengiz Karaca Mahallesiinde bulunan 1.115,00 m² yüz ölçüme sahip ve imar planında "Sağlık Alanı" olarak ayrılan 43,00 m² Belediyemiz hissesine sahip 27789 ada 12 nolu parselde bulunan taşınmazın Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne, söz konusu tahsisler ile ilgili yapılan işlemlerin İVEDİ olarak Belediyemize bildirilmesi, aksi halde tahsis işleminin iptal edileceği hususu yazılarımız ile bildirilmiştir." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulgumuzda açıklanan hususlar kapsamında ilgili idarelerle gerekli yazışmaların yapıldığını, tahsis edilen taşınmazlara ilişkin gerekli takip ve kontrol sürecinin uygulanacağını belirtmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

BULGU 12: Spor Kulüplerine Taşınmaz Tahsis Edilmesi

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından, spor kulüplerine ortak hizmet projesi kapsamında taşınmaz tahsis edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile taşınmaz tahsisine ilişkin hükümler belirli şartlara ve kriterlere bağlanmıştır. Tahsis işlemi, 15 ve 75'inci madde hükümlerine göre Belediye Meclis

Kararı ile yapılabilmektedir. Yani, taşınmaz tahsisi ve şartları bu maddelerde 2 ayrı şekilde uygulanmaktadır;

- 5393/15'inci maddeye göre taşınmaz tahsisi;

"İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler, Meclis Kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir." denilmektedir.

5393 sayılı Kanununun 15'inci maddesinin dördüncü fıkrası, belirli konu ve şartlarda, gerçek veya tüzel kişi ya da kamu veya özel hukuk tüzelkişisi ayrımı olmaksızın taşınmaz tahsisine cevaz vermektedir.

- 5393/75'inci maddeye göre taşınmaz tahsisi

5393 sayılı Kanununun 75'inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi belediyeler için özel bir düzenleme olduğundan, belediye taşınmazlarının devir ve tahsisi burada sayılan şartlarda yapılabilecektir.

"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

Kamu kurum ve kuruluşlarına belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerince devir veya tahsis edilen taşınmazlar, kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılamaz."

5393 sayılı Belediye Kanununun 75'inci maddesinin 1'inci fıkrasının c) bendi ile "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir." denilmekte olup dernek ve vakıflarla gerçekleştirilecek ortak hizmet projelerinin yasal dayanağına yer verilmiştir.

Mevzuat hükümlerinde açıkça belirtildiği üzere, dernek ve vakıflara taşınmaz tahsisi yalnızca 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesine göre ve maddede belirtilen şartları sağlamak kaydıyla yapılabilecektir. 75'inci maddeye göre ise dernek ve vakıflara taşınmaz tahsisi öngörülmemiş, 15'inci madde 4'üncü fıkra harici taşınmaz tahsis edilebileceğine dair düzenlemeye yer verilmemiştir.

Yapılan incelemelerde, 5393 sayılı Kanunun 75'inci maddesinin 1/c bendine göre bazı spor kulüplerine taşınmaz tahsis edilmiştir.

Sonuç itibariyle, 5393 sayılı Kanunun 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile taşınmaz tahsisi yapılacak kurumlar arasında dernekler veya dernek statüsündeki spor kulüpleri yer almadığından dolayı gerek doğrudan gerekse de ortak hizmet projesi adı altında taşınmaz tahsis edilmesi mevzuata uygun değildir. 75'inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi ile tahsisin sınırları çizilmiş olup ortak hizmet projeleri gerçekleştirmek suretiyle taşınmaz tahsisine imkân tanınması tahsis işleminin özüne ve amacına uygun olmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından, spor kulüplerine ortak hizmet projesi kapsamında taşınmaz tahsis edildiği tespit edildiği sonuç itibariyle, 5393 sayılı Kanunun 75. Maddesinin birinci Fıkrasının (d) bendi ile taşınmaz tahsisi yapılacak kurumlar arasında dernekler veya dernek statüsündeki spor kulüpleri yer almadığı ondan dolayı gerek doğrudan gerekse de ortak hizmet projesi adı altında taşınmaz tahsis edilmesi mevzuata uygun değildir. 75. Maddenin birinci fıkrasının (d) bendi ile tahsisinin sınırları çizilmiş olup ortak hizmet projeleri gerçekleştirmek suretiyle taşınmaz tahsisine imkân tanınması tahsis işleminin özüne ve amacına uygun olmadığı düşünülüyor belirtilmektedir.

Ancak;

- 5393 sayılı yasanın 75. maddesinde;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

a) Mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebilir veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işin yapımını üstlenen kuruluşun tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

b) Mahallî idareler ile merkezî idareye ait aslî görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynî ihtiyaçları karşılayabilir, geçici olarak araç ve personel temin edebilir.

c) (Değişik: 12/11/2012-6360/19 md.) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.” hükmü bulunmaktadır.

İdarece yapılan işlem 5393 sayılı yasanın 75. Maddesinin c) fıkrasına göre ortak proje kapsamında yapıldığı değerlendirilmekle birlikte Sayıştay 2017 Mali Denetim raporunda belirtilen öneriler doğrultusunda işlem yapılacaktır." demektedir.

Sonuç olarak Bulgumuzda açıkladığımız üzere, 5393 sayılı Kanunun 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile taşınmaz tahsisi yapılacak kurumlar arasında dernekler veya dernek statüsündeki spor kulüpleri yer almadığından, ayrıca ortak hizmet projeleri kapsamında açıkça bunlara bir taşınmaz tahsisi öngörülmediğinden, spor kulüplerine taşınmaz tahsisinin mevzuata uygun olmadığı düşünülmektedir.

Nitekim 2017/1 Esas, 5415/1 Karar numaralı, 02.02.2018 tarih ve 30320 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Sayıştay Genel Kurulu İçtihadı Birleştirme kararında, belediye taşınmazlarının doğrudan meclis kararı ile spor kulüplerine tahsis edilemeyeceği, taşınmaz tahsisinin, 5393 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinde yer alan 'amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar' hükmü minvalinde mütalaa edilemeyeceği, tahsis işlemlerinin 75'inci madde hükümlerine uygun ve maddede sayılan kuruluşlara yapılabileceği belirtilmektedir.

Sonuç olarak idarenin, yukarıda ele alınan mevzuat hükümleri çerçevesinde işlem tesis etmesi uygun olacaktır.

BULGU 13: İç Kontrol Sisteme İlişkin Tespitler

Ankara Büyükşehir Belediyesinin, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili mevzuat gereğince, 2009 yılında başlattığı iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarına ilişkin olarak, 2017 yılında Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı gerçekleştirmeleri incelenmiştir.

2016 yılı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin 2017 yılı için revize edilmediği, 2017 yılı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının hazırlanmadığı ve 2016 yılı eylem planı uygulanmaya devam edilmiş olup 6 ayda bir yapılması gereken eylemlerin uygulanmasına ilişkin değerlendirmenin 2017 yılı Haziran ayında yapılmadığı, tespit edilmiştir.

Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün, 02.12.2013 tarihli “*Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum*” Genelgesinin 13’üncü maddesinde, “*İdareler tarafından hazırlanan eylem planlarında öngörülen eylemlerin gerçekleştirme sonuçları, idarelerin strateji geliştirme birimleri tarafından her yılın Haziran ve Aralık ayı sonu itibarıyla iki dönem halinde ve eylem planı formatında üst yöneticiye sunulacak ve birer nüshası bilgi için Bakanlığımıza gönderilecektir.*” denilmektedir.

5018 sayılı Kanununun 11’inci maddesi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmeliğin 8’inci maddesi ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde, Üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin kurulması, işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri, hükme bağlanmıştır.

İç kontrol sisteminin yapılandırılması ve işleyişi konusunda sorumluluk üst yöneticiye yani Belediye Başkanına aittir.

2018 yılı Şubat ayında tarafımıza sunulan 2017 yılı İç Kontrol Eylem Planı Değerlendirme Raporu incelendiğinde ise, 2009 yılında başlatılan iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının tamamlanmadığı görülmüştür. 2017 yılında, 2016 yılında uygulanan eylem planının revize edilmediği ve risklerin güncellenmesini de içeren risk yönetimine ilişkin çalışmaların hassas görevler dışındaki riskler için 2017 yılında yapılmadığı tespit edilmiştir.

Belediyenin, kamu iç kontrol mevzuatına uygun olarak Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemleri uygulaması, değerlendirmesi ve güncelleyerek iç kontrol sistemini yapılandırması uygun olur.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye Başkanlığımızda 2016-2017 yıllarını kapsayan “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı”, Başkanlık Makamının 16/12/2015 tarih ve 11843 sayılı Olur’ları ile yürürlüğe girmiş ve söz konusu yıllar için belirlenen eylemler uygulamaya konulmuştur.

Eylemlerin uygulanmasına ilişkin gerek İç Denetim Birim Başkanlığı’nca, gerekse Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığınca belirli aralıklarla izleme ve değerlendirme faaliyetleri yürütülmektedir.

Eylem planında tamamlanma tarihi belirtilen eylemlere ilişkin olarak; gerek risk yönetimine ilişkin eylemler, gerekse diğer eylemler öngörülen tarihte tamamlanmış, tamamlanamayan eylemlerle ilgili ise ya revize eylem planında yeniden yer verilmiş, ya da tamamlanamama gerekçesine yer verilerek açıklama getirilmiştir.

Yürürlükte bulunan söz konusu Eylem Planı’nın uygulama döneminin sonunda ise, Başkanlık Makamına 16/02/2018 tarih ve 2635 sayılı yazı ile, eylem planı formatında bir değerlendirme raporu sunulmuştur. Ayrıca 22/02/2018 tarih ve 19150 sayılı yazı ile, söz konusu değerlendirme Raporu Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

2016-2017 yıllarına ilişkin eylem planı değerlendirme raporunun tamamlanmasına müteakip, Başkanlık Makamının 23/02/2018 tarih ve 2981 sayılı yazıları ile Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının 2018-2019 yılları için revize edilmesi çalışmalarına başlanmış ve mevzuatta öngörülen çalışma grubu ve üst kurul tarafından eylem planı revize edilmiştir. Revize edilen 2018-2019 yılları kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planı, Başkanlık Makamının 13/03/2018 tarih ve 3893 sayılı onayları ile uygulamaya konulmuş ve 20/03/2018 tarih ve 27571 sayılı yazı ile de Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

Belediyemizde İç Kontrol sisteminin işleyişine ilişkin olarak, Eylem Planında yer alan eylemlerin uygulama, değerlendirme ve güncelleme çalışmaları devam etmektedir." demektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, iç kontrol sisteminin işleyişine ilişkin olarak değerlendirme raporunun hazırlandığını, eylem planının revize edildiğini ve Maliye

Bakanlığına da gönderildiğini bildirmiştir. Ancak bu belgeler ne denetim sırasında yetkililerden istendiğinde ne de cevapları ekinde tarafımıza iletilmemiştir. Ayrıca bulgumuzda hazırlanmadığı belirtilen haziran ayında düzenlemesi gereken iç kontrol değerlendirme raporu idarenin savunmasında konu edilmemiştir.

Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 31.12.2017 TARİHİ İTİBARIYLA BİLANÇOSU

	2015 YILI		2016 YILI		2017 YILI			2015 YILI		2016 YILI		2017 YILI	
	TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr		TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
	PASİF												
AKTİF													
I DÖNEN VARLIKLAR	5893941729	16	6048470393	62	7403904576	68	III	2038495094	96	2382199023	42	3156281058	25
A Hazır Degerler	224115802	14	244775665	59	292740854	37	A	492738333	20	941886014	62	1308324895	91
102 Banka Hesabi	196090777	20	219422818	63	296998942	35	300	492738333	20	565612945	11	282901826	00
103 Verilen Çekler ve Gönderme	-1430118	18	-12896152	78	-48153584	53	303	0	00	376273069	51	1025423069	91
105 Döviz Hesabi	361707	72	24668	54	725828	86	C	1169758211	16	1055350803	10	1370160545	34
108 Diğer Hazır Degerler Hesabi	20299	52	26394	73	55294	96	320	1169758211	16	1055350803	10	1370160545	34
109 Banka Kredi Kartlarından Al	29073135	88	38197936	47	43114372	73	D	147854713	29	258819643	96	274269670	38
C Faaliyet Alacakları	307178029	96	388267225	59	646305899	42	330	76371214	97	73210989	59	88915511	47
120 Gelirlerden Alacaklar Hesab	109147	24	0	00	142100174	86	333	71483498	32	185608654	37	185354158	91
121 Gelirlerden Takipli Alacaklı	306624208	11	387484729	16	502945821	21	G	38435970	36	38804708	84	44605969	33
126 Verilen Depozito ve Teminat	444674	61	782496	43	1259903	35	360	11991668	72	8999526	50	8432333	93
D Kurum Alacakları	1929709541	28	2206789453	19	2422202737	14	361	3232629	39	3029457	19	3616002	29
132 Kurumca Verilen Borçlardan	1929709541	28	2196611601	58	2419424980	15	362	22874608	83	1198152	96	1277083	59
139 Diğer Kurum Alacakları Hesa	0	00	10177851	61	2777756	99	363	337063	42	25577572	19	31280549	52
E Diğer Alacakları	24683210	27	28869860	73	30084477	25	H	0	00	0	00	3884390	81
140 Kisilerden Alacaklar Hesabi	24683210	27	28869860	73	30084477	25	372	0	00	0	00	3884390	81
F Stoklar	467587883	41	444747565	31	646792990	06	I	0	00	0	00	148263731	41
150 İlk Madde ve Malzeme Hesabi	467525515	11	444675466	72	646720891	47	381	0	00	0	00	148263731	41
157 Diğer Stoklar Hesabi	62368	30	72098	59	72098	59	J	189707866	95	87337852	90	6771855	07
G Ön Ödemeler	7716503	07	8195255	70	16278429	81	397	182936011	88	80565997	83	0	00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

162	Bütçe Dışı Avans ve Kredisiz	7716503	07	8195255	70	16278429	81	399	Diger Çesitli - Kısa Vadeli	6771855	07	6771855	07	6771855	07
J	Diger Döner Varlıklar	2932950759	03	2726825367	51	3349499188	63	IV	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklı	2162712513	36	1685106729	68	2187514856	03
190	Devreden Katma Deger Vergis	2399931969	16	2726825367	51	3349499188	63	A	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	2124376524	19	1665087701	86	1640788091	35
197	Sayım Noktaları Hesabi	533018789	87	0	00	0	00	400	Banka Kredileri Hesabi	924888702	17	559275756	92	1076373930	92
II	Duran Varlıklar	23814198905	00	24435621295	48	25312212788	68	403	Kısmi İdarelerine Mali Borçl	1199487822	02	1105811944	94	564414160	43
C	Faaliyet Alacakları	143067168	05	0	00	2475495	68	H	Borç ve Gider Karşılıkları	0	00	0	00	43920935	03
220	Gelirlerden Alacaklar Hesab	143067168	05	0	00	2475495	68	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı H	0	00	0	00	43920935	03
E	Mali Duran Varlıklar	797693344	59	850787439	88	931910738	22	I	Gelecek Yıllara Ait Gelirler	0	00	0	00	484720411	43
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan	511244056	24	563338151	53	621212459	43	481	Gider Tahakkukları Hesabi	0	00	0	00	484720411	43
241	Mal ve Hizmet Üreten Kuruluş	286449288	35	287449288	35	310698278	79	J	Diger Uzun Vadeli Yabancı K	38335989	17	20019027	82	18085418	22
F	Maddi Duran Varlıklar	22442492126	03	23123000782	98	23904643900	73	499	Diger Uzun Vadeli Yabancı K	38335989	17	20019027	82	18085418	22
250	Arazi ve Arsalar Hesabi	13323474726	09	12740474726	04	12364611119	33	V	Öz Kaynaklar	25506933025	84	26416785936	00	27372321451	08
251	Yeraltı ve Yerüstü Düzenler	3767531732	70	3851872850	10	5989903910	97	A	Net Deger	19577325187	11	21663451001	89	22774298814	55
252	Binalar Hesabi	3352160000	00	3362735899	00	3173748657	76	500	Net Deger/Sermaye Hesabi	19577325187	11	21663451001	89	22774298814	55
253	Tesis, Makine ve Cihazlar H	92347438	14	98471184	33	174311912	35	C	Yeniden Degerleme Farkları	-17136	43	0	00	0	00
254	Tasitlar Hesabi	208689070	51	228447605	24	248548670	75	522	Yeniden Degerleme Farkları	-17136	43	0	00	0	00
255	Demirbaslar Hesabi	185732532	42	213397751	50	267365872	14	H	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliy	4883578223	69	4853853017	30	3693845222	39
257	Birikmiş Amortismanlar Hesa	-1119816253	41	-1196481935	28	-1695062549	30	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliy	4883578223	69	4853853017	30	3693845222	39
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar	2632372879	58	3824082702	05	3381216306	73	I	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faali	0	00	0	00	-100518083	19
G	Maddi Olmayan Duran Varlıkl	559559	00	0	00	0	00	580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faali	0	00	0	00	-100518083	19
260	Haklar Hesabi	1241064	22	3268320	42	5327734	41	J	Dönem Faaliyet Sonuçları	1046046751	47	-100518083	19	1004695497	33
268	Birikmiş Amortismanlar Hesa	-681505	22	-3268320	42	-5327734	41	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonuc	1046046751	47	0	00	1004695497	33
J	Diger Duran Varlıklar	430386707	33	461833072	62	473182654	05	591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonu	0	00	-100518083	19	0	00
294	Elden Çıkarılacak Stoklar v	431882596	69	469200068	65	487140301	36								
299	Birikmiş Amortismanlar Hesa	-1495889	36	-7366996	03	-13957647	31								
	AKTİF TOPLAM	29.708.140.634,16	30.484.091.689,10	32.716.117.365,36	32.716.117.365,36	30.484.091.689,10	29.708.140.634,16	PASİF TOPLAM						30.484.091.689,10	32.716.117.365,36
IX	Nazım Hesaplar	3080570323	22	4811873244	74	2733188756	17	IX	Nazım Hesaplar	3080570323	22	4811873244	74	2733188756	17
B	Nakit Dışı Teminat ve Kısıl	0	00	1122723157	84	1151290785	99	B	Nakit Dışı Teminat ve Kısıl	0	00	1122723157	84	1151290785	99

T.C. Sayıştay Başkanlığı

910	Teminat Mektupları Hesabi	923641290	07	1122719248	74	1151286876	89	911	Teminat Mektupları Emanette	923641290	07	1122719248	74	1151286876	89
912	Kisilere Ait Menkul Kıymetler	3909	10	3909	10	3909	10	913	Kisilere Ait Menkul Kıymet	3909	10	3909	10	3909	10
C	Taahhüt Hesapları	0	00	3689150086	90	1581897970	18	C	Taahhüt Hesapları	0	00	3689150086	90	1581897970	18
920	Gider Taahhütleri Hesabi	2156925124	05	3689150086	90	1581897970	18	921	Gider Taahhütleri Karşılığı	2156925124	05	3689150086	90	1581897970	18
								990	Kiraya Verilen Duran Varlıklar	-71699134	00	-80520190	00	-105569222	00
								999	Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı	71699134	00	80520190	00	105569222	00
AKTİF GENEL TOPLAM										32.788.710.957,38		35.295.964.933,84		35.449.306.121,53	
PASİF GENEL TOPLAM										32.788.710.957,38		35.295.964.933,84		35.449.306.121,53	

01.01.2017-31.12.2017 TARİHLİ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Ekonomik				GİDERİNİN TÜRÜ	2015 YILI (TL)	2016 YILI (TL)	2017 YILI (TL)	Hesap Kodu	Ekonomik				GELİRİNİN TÜRÜ	2015 YILI (TL)	2016 YILI (TL)	2017 YILI (TL)
	Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4						Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4				
630					GİDERLER HESABI	2.368.668.745,00	4.195.826.334,00	4.068.537.143,00	600					GELİRLER HESABI	3.414.715.496,00	4.095.308.250,00	5.073.232.640,00
630	1				Personel Giderleri	292.739.437,04	296.035.052,84	303.987.941,63	600	1				Vergi Gelirleri	77.944.127,59	130.995.533,01	187.776.425,13
630	1	1			Memurlar	154.538.402,71	149.977.619,75	168.493.447,62	600	1	3			Dahilde Alınan Mal ve	85.451.336,51	85.451.336,51	78.359.493,92
630	1	1	1		Temel Maaşlar	60.646.113,16	66.479.323,32	69.025.717,28	600	1	3	9		Dahilde Alınan Diğer Mal	44.527.112,98	44.527.112,98	78.359.493,92
630	1	1	1	1	Temel Maaşlar	60.646.113,16	66.479.323,32	69.025.717,28	600	1	3	9	5	Eğlence Vergisi	11.611.544,91	24.303.746,43	26.169.694,58
630	1	1	2		Zamlar ve Tasminatlar	62.285.773,79	68.795.167,15	72.118.304,97	600	1	3	9	5	Yangın Sigortası Vergisi	2.724.338,29	2.945.904,46	8.000.415,67
630	1	1	2	1	Zamlar ve Tasminatlar	62.285.773,79	68.795.167,15	72.118.304,97	600	1	3	9	5	İlan ve Reklam Vergisi	30.191.229,78	58.201.685,62	44.189.383,67

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	1	1	3	Ödenekler	0,00	0,00	64,69	600	1	6				Harçlar	33.417.014,61	45.544.196,50	109.416.931,21
630	1	1	3	Ödenekler	0,00	0,00	64,69	600	1	6	9			Diğer Harçlar	33.417.014,61	45.544.196,50	109.416.931,21
630	1	1	4	Sosyal Haklar	23.486.236,31	5.921.675,69	19.276.907,58	600	1	6	9	5	3	İşgal Harcı	2.153.047,58	3.315.606,73	42.742.958,13
630	1	1	4	Sosyal Haklar	23.486.236,31	5.921.675,69	19.276.907,58	600	1	6	9	5	4	İşyeri Açma İzni Harcı	5.279.652,70	4.967.467,87	1.479.475,88
630	1	1	5	Ek Çalışma Karşılıkları	7.521.094,21	7.965.534,78	7.151.114,02	600	1	6	9	5	7	Tatil Günlerinde Çalışma	312.550,81	438.178,40	355.032,00
630	1	1	5	Ek Çalışma Karşılıkları	7.521.094,21	7.965.534,78	6.968.870,11	600	1	6	9	5	8	Tellahlık Harcı	0,00	56,10	0,00
630	1	1	5	İŞ SAĞLIĞI VE	0,00	0,00	182.243,91	600	1	6	9	5	9	Toplanıcı Hali Resmî	5.617.065,91	5.866.344,86	7.279.885,91
630	1	1	6	Ödül İkramiyeler ve	238.784,65	361.010,16	428.427,62	600	1	6	9	9	9	Diğer Harçlar	20.054.697,61	30.956.542,54	57.559.579,29
630	1	1	6	Ödül İkramiyeler ve	238.784,65	361.010,16	428.427,62	600	3					Teşebbüs ve Mülkiyet	119.073.453,55	101.810.991,65	172.010.093,81
630	1	1	9	Diğer Personel Giderleri	360.400,59	454.908,65	492.911,46	600	3	1				Mal ve Hizmet Satış	29.893.807,26	53.630.176,44	77.282.774,68
630	1	1	9	Diğer Personel Giderleri	360.400,59	454.908,65	492.911,46	600	3	1	1			Mal Satış Gelirleri	1.202.865,96	677.321,37	555.005,02
630	1	2		Sözleşmeli Personel	4.293.456,92	5.998.334,76	10.881.484,61	600	3	1	1	1		Şartname, Basılı Evrak,	384.973,06	491.096,37	523.625,02
630	1	2	1	Ücretler	3.215.702,97	4.812.441,59	8.304.801,02	600	3	1	1	4		Diğer Değerli Kağıt	163.292,90	186.225,00	31.380,00
630	1	2	1	657 S.K. 4/B Sözleşmeli	3.215.702,97	4.812.441,59	8.304.801,02	600	3	1	1	9	9	Diğer Mal Satış Gelirleri	654.600,00	0,00	0,00
630	1	2	2	Zamınlar ve Taahhütler	716.947,40	1.106.460,70	1.882.237,25	600	3	1	2			Hizmet Gelirleri	28.690.941,30	52.952.855,07	76.727.769,66
630	1	2	2	657 S.K. 4/B Sözleşmeli	716.947,40	1.106.460,70	1.882.237,25	600	3	1	2	4		Kurs, Toplantı, Seminer,	52.942,01	55.494,40	21.689,27
630	1	2	4	Sosyal Haklar	360.806,55	79.432,47	694.446,34	600	3	1	2	3	9	İhale İlan Yayın Gelişi	51.262,05	62.650,68	212.726,44
630	1	2	4	657 S.K. 4/B Sözleşmeli	360.806,55	79.432,47	694.446,34	600	3	1	2	5	1	Çevre ve Esenlik	428.497,41	391.017,36	3.462.189,82
630	1	3		İşçiler	87.659.831,46	90.388.694,75	71.465.935,30	600	3	1	2	5	3	Eğitim Hizmetleri	7.990,00	0,00	0,00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	1	3	1	3	1	1	İşçilerin Ücretleri	56.295.385,32	53.393.853,52	42.292.852,80	600	3	1	2	5	Kültürel Hizmetlere	484.845,86	46.738,92	0,00
630	1	3	1	1	1	1	Sürekli İşçilerin Ücretleri	56.295.385,32	53.393.853,52	42.279.488,46	600	3	1	2	5	Sağlık Hizmetleri	1.162.926,55	473.895,76	82.105,30
630	1	3	1	2	2	2	Geçici İşçilerin Ücretleri	0,00	0,00	13.364,34	600	3	1	2	5	Sosyal Hizmetlere İlişkin	128.946,70	21.924.821,63	25.065.072,01
630	1	3	2	2	2	2	İşçilerin İhbar ve Kıdem	10.003.745,11	14.805.408,79	8.002.503,03	600	3	1	2	5	Ulaştırma Hizmetleri	0,00	0,00	4.205.183,74
630	1	3	2	1	1	1	Sürekli İşçilerin İhbar ve	10.003.745,11	14.805.408,79	8.002.503,03	600	3	1	2	9	Diğer hizmet gelirleri	26.373.530,72	29.998.236,32	43.678.803,08
630	1	3	3	3	3	3	İşçilerin Sosyal Hakları	9.019.368,06	10.321.894,66	9.064.879,77	600	3	2	1		Malların Kullanma veya	0,00	0,00	154.304,29
630	1	3	3	1	1	1	Sürekli İşçilerin Sosyal	9.019.368,06	10.321.894,66	9.064.879,77	600	3	2	1		Malların Kullanma veya	0,00	0,00	154.304,29
630	1	3	4	4	4	4	İşçilerin Fazla Mesatleri	3.143.471,57	3.610.018,53	4.260.483,10	600	3	2	1	9	Malların Kullanma veya	0,00	0,00	154.304,29
630	1	3	4	1	1	1	Sürekli İşçilerin Fazla	3.143.471,57	3.610.018,53	4.260.483,10	600	3	4	5		Kurumlar Hasılatı	17.252.294,84	2.708.615,06	896,00
630	1	3	5	5	5	5	İşçilerin Ödül ve	9.197.861,40	8.257.519,25	7.845.216,60	600	3	4	5		Mahalli İdareler	731.398,50	2.708.615,06	896,00
630	1	3	5	1	1	1	Sürekli İşçilerin Ödül ve	9.197.861,40	8.257.519,25	7.845.216,60	600	3	4	5	5	Ekonomik Hizmetlere	120,00	0,00	0,00
630	1	4					Geçici Personel	40.786.746,72	43.529.446,07	46.313.228,59	600	3	4	5	5	Sosyal Hizmetlere İlişkin	731.278,50	0,00	0,00
630	1	4	1	1	1	1	Ücretler	40.786.746,72	43.529.446,07	46.313.228,59	600	3	4	5	5	Ulaştırma Hizmetleri	0,00	2.708.615,06	896,00
630	1	4	1	3	3	3	Usta Öğreticilere	40.786.746,72	43.529.446,07	46.313.228,59	600	3	4	9		Diğer Kurumlar Hasılatı	16.520.896,34	0,00	0,00
630	1	5					Diğer Personel	5.460.999,23	6.140.957,51	6.833.845,51	600	3	4	9	9	Diğer Kurumlar Hasılatı	16.520.896,34	0,00	0,00
630	1	5	1	1	1	1	Ücret ve Diğer	5.460.999,23	6.140.957,51	6.833.845,51	600	3	6	6		Kira Gelirleri	71.927.351,45	45.472.200,15	94.572.118,84
630	1	5	1	51	51	51	Belediye Başkanına	225.561,40	253.158,67	270.266,65	600	3	6	1		Taşınmaz Kiraları	68.548.297,18	45.083.172,65	94.571.512,32

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	1	5	1	52	Belediye Meclis	5.235.437,83	5.887.798,84	6.563.578,86	600	3	6	1	1	Lojman Kira Gelirleri	202.581,39	198.668,39	201.742,54
630	2				Sosyal Güvenlik	39.972.409,54	42.158.321,47	41.794.913,56	600	3	6	1	2	Ecrimisil Gelirleri	4.116.343,44	1.520.849,82	3.147.744,39
630	2	1			Memurlar	22.577.119,51	25.243.320,26	26.335.650,44	600	3	6	1	3	Sosyal Tesis Kira	291.938,65	182.928,68	0,00
630	2	1	6		Sosyal Güvenlik	22.577.119,51	25.243.320,26	26.335.650,44	600	3	6	1	9	Diğer Taşınmaz Kira	63.937.433,70	43.180.725,76	91.222.025,39
630	2	1	6	1	Sosyal Güvenlik Primi	22.577.119,51	25.243.320,26	26.335.650,44	600	3	6	2		Taşınır Kiraları	3.379.054,27	389.027,50	606,52
630	2	2			Sözleşmeli Personel	728.701,78	999.452,31	1.820.531,58	600	3	6	2	1	Taşınır Kira Gelirleri	3.379.054,27	389.027,50	606,52
630	2	2	6		Sosyal Güvenlik	728.701,78	999.452,31	1.820.531,58	600	4				Alınan Bağış ve Yurt	27.098.215,89	29.137.224,17	16.850.680,61
630	2	2	6	1	Sosyal Güvenlik Primi	728.701,78	999.452,31	1.820.531,58	600	4	1			Dışından Alınan	543.255,22	0,00	0,00
630	2	3			İşçiler	16.666.588,25	15.915.548,90	13.638.731,54	600	4	1	1	1	Cari	543.255,22	0,00	0,00
630	2	3	6		Sosyal Güvenlik	16.666.588,25	15.915.548,90	13.638.731,54	600	4	1	1	2	Dünya Bankasında	543.255,22	0,00	0,00
630	2	3	6	1	Sosyal Güvenlik Primi	16.666.588,25	15.915.548,90	13.638.731,54	600	4	4			Kurumlardan ve	26.554.960,67	29.137.224,17	16.850.680,61
630	3				Mal Ve Hizmet Alım	1.264.214.044,00	1.739.687.632,00	1.656.695.072,00	600	4	4	1	1	Cari	26.554.960,67	29.137.224,17	16.850.680,61
630	3	1			Üretim Yönelik Mal Ve	15.474.192,51	106.223.949,89	62.738,60	600	4	4	1	1	Kurumlardan alınan	25.863.761,77	13.467.556,54	0,00
630	3	1	6		Kimyevi Alımları	12.079,00	0,00	0,00	600	4	4	1	2	Kişilerden alınan Bağış	691.198,90	15.669.667,63	16.850.680,61
630	3	1	6	1	Kimyevi Alımları	12.079,00	0,00	0,00	600	5				Diğer Gelirler	3.190.576.189,00	3.612.690.156,00	4.651.427.731,00
630	3	1	8		Metal Alımları	66.300,00	0,00	0,00	600	5	1			Faiz Gelirleri	6.158.460,91	5.375.635,71	5.531.478,36
630	3	1	8	1	Metal Alımları	66.300,00	0,00	0,00	600	5	1	4		Takipteki Kurum	0,00	316,41	0,00
630	3	1	9		Diğer Mal ve Malzeme	15.395.813,51	106.223.949,89	62.738,60	600	5	1	4	1	Takipteki Kurum	0,00	316,41	0,00
630	3	1	9	1	Diğer Mal ve Malzeme	15.395.813,51	106.223.949,89	62.738,60	600	5	1	8		Vergi, Resim ve Harç	130.659,88	362,26	299,64
630	3	2			Tüketime Yönelik Mal	165.206.139,79	99.224.000,78	130.618.037,58	600	5	1	8	1	Vergi, Resim ve Harç	130.659,88	362,26	299,64

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	3	2	1		Kırtasiye ve Büro	301.881,57	333.898,60	503.659,90	600	5	1	9		DİĞER FAİZLER	6.027.801,03	5.374.957,04	5.531.178,72
630	3	2	1	1	Kırtasiye Alımları	28.786,92	46.469,73	32.477,00	600	5	1	9	1	Kişilerden Alacaklar	142.738,80	1.230,69	17.383,29
630	3	2	1	2	Büro Malzemesi	288,14	0,00	0,00	600	5	1	9	3	Mevduat Faizleri	5.014.955,83	4.869.344,63	5.220.347,29
630	3	2	1	3	Periyodik Yayın Alımları	108.207,32	45.578,87	91.520,40	600	5	1	9	9	DİĞER FAİZLER	870.106,40	504.381,72	293.448,14
630	3	2	1	5	Baskı ve Cilt Giderleri	164.599,19	241.850,00	379.662,50	600	5	2			Kişiler ve Kurumlardan	3.109.997.004,00	3.487.623.055,00	4.304.180.797,00
630	3	2	2	2	Su ve Temizlik	129.585.734,78	59.639.856,82	88.512.569,04	600	5	2	2	2	Vergi ve Harç	2.651.813.168,00	3.109.622.389,00	3.559.411.521,00
630	3	2	1	1	Su Alımları	129.585.734,78	59.639.856,82	88.512.569,04	600	5	2	2	5	Merkezi idare Vergi	2.638.938.904,00	3.094.986.497,00	3.480.437.121,00
630	3	2	3	3	Enerji Alımları	32.384.007,96	36.394.811,47	37.598.489,43	600	5	2	2	5	Çevre Temizlik	12.874.263,61	14.635.892,76	78.974.400,63
630	3	2	3	1	Yakacak Alımları	7.758.074,71	6.189.782,15	6.590.977,47	600	5	2	4		Kanun Harcamaları	455.247.067,47	375.003.905,16	743.978.249,58
630	3	2	3	2	Akaryakıt ve Yağ	433.465,49	293.095,22	403.031,38	600	5	2	4	5	Yol Harcamaları	200.982.908,66	5.379.848,81	245.839.803,50
630	3	2	3	3	Elektrik Alımları	24.192.467,76	29.911.934,10	30.604.480,58	600	5	2	4	9	DİĞER HARCAMALAR	254.264.158,81	369.624.056,35	498.138.446,08
630	3	2	4	4	Yiyecek, İçecek ve Yem	2.422.572,73	2.516.815,47	2.935.368,74	600	5	2	8		Mahalli İdarelere Ait	2.935.743,50	2.996.760,65	791.026,32
630	3	2	4	1	Yiyecek Alımları	2.422.572,73	2.516.815,47	2.935.368,74	600	5	2	8	5	Maden İşletmeleri	131.229,40	68.455,63	110.330,79
630	3	2	5	5	Giyim ve Kuşam Alımları	11.111,11	0,00	22.845,00	600	5	2	8	5	Mütze Giriş Ücretlerind	67.181,58	20.011,37	21.405,19
630	3	2	5	2	Spor Malzemeleri	0,00	0,00	22.845,00	600	5	2	8	5	Otopark Gelirlerind	0,00	634,84	15.870,00
630	3	2	5	90	DİĞER GİYİM VE KUŞAM	11.111,11	0,00	0,00	600	5	2	8	9	Mahalli İdarelere Ait	2.737.332,52	2.907.658,81	643.420,34
630	3	2	6	6	Özel Malzeme Alımları	97.699,35	71.118,42	52.121,47	600	5	2	9		DİĞER PAYLAR	1.025,00	0,00	0,00
630	3	2	6	1	Laboratuvar Malzemesi	54.644,10	54.995,50	50.652,95	600	5	2	9	9	DİĞER PAYLAR	1.025,00	0,00	0,00
630	3	2	6	2	Tıbbi Malzeme ve İlaç	19.519,00	7.604,41	0,00	600	5	3			Para Cezaları	13.709.581,10	17.052.697,81	61.636.847,11

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	3	2	6	4	Canlı Alım, Hayvan	5.012,50	3.703,70	1.468,52	600	5	3	2	İdari Para Cezaları	7.819.480,58	7.074.079,43	33.820.546,28
630	3	2	6	90	Diğer Malzeme	18.523,75	4.814,81	0,00	600	5	3	2	Diğer İdari Para Cezaları	7.819.480,58	7.074.079,43	33.820.546,28
630	3	2	7		Güvenlik ve Savunmaya	0,00	0,00	988.000,00	600	5	3	4	Vergi Cezaları	2.575.957,96	7.182.256,11	7.825.331,01
630	3	2	7	11	Güvenlik ve Savunmaya	0,00	0,00	988.000,00	600	5	3	4	Vergi ve Diğer Amme	2.424.640,98	3.070.521,86	4.255.095,86
630	3	2	9		Diğer Tüketim Mal ve	403.132,29	267.500,00	4.984,00	600	5	3	4	Vergi Barışı TEFE Tutarı	0,00	2.326.705,00	2.504.225,40
630	3	2	9	1	Bahçe Malzemesi	398.133,00	267.500,00	0,00	600	5	3	4	611 sayılı Kanun	0,00	1.036.406,06	622.243,05
630	3	2	9	90	Diğer Tüketim Mal ve	4.999,29	0,00	4.984,00	600	5	3	4	Diğer Vergi Cezaları	151.316,98	748.623,19	443.766,70
630	3	3			Yolluklar	1.432.275,81	1.950.347,31	1.530.583,60	600	5	3	9	Diğer Para Cezaları	3.314.142,56	2.796.362,27	19.990.969,82
630	3	3	1		Yurtiçi Görev	910.765,25	1.013.428,18	1.109.685,08	600	5	3	9	Zamanında Ödenmeyen	1.686.523,74	1.299.075,31	3.242.740,12
630	3	3	1	1	Yurtiçi Görev	910.765,25	1.013.428,18	1.109.685,08	600	5	3	9	Yukarıda	1.627.618,82	1.497.286,96	16.748.229,70
630	3	3	2		Yurtiçi Görev	181.859,93	302.059,39	309.185,99	600	5	9		Diğer Çeşitli Gelirler	60.711.142,82	102.638.767,06	280.078.607,97
630	3	3	2	1	Yurtiçi Görev	181.859,93	302.059,39	309.185,99	600	5	9	1	Diğer Çeşitli Gelirler	60.711.142,82	102.638.767,06	280.078.607,97
630	3	3	3		Yurtdışı Görev	339.650,63	618.391,33	73.814,77	600	5	9	1	İrat	245.642,67	730.474,47	420.330,62
630	3	3	3	1	Yurtdışı Görev	339.650,63	618.391,33	73.814,77	600	5	9	1	Kaydedilecek Nakdi	823.056,54	4.628.083,50	200.433,24
630	3	3	5		Yolluk Tazminatları	0,00	16.468,41	37.897,76	600	5	9	1	Kişilerden Alacaklar	10.496.506,69	13.910.202,86	8.152.820,61
630	3	3	5	2	Arazi Tazminatları	0,00	16.468,41	37.897,76	600	5	9	1	Otopark Yönetmeliği	2.917.745,77	1.937.487,27	2.755.389,05
630	3	4			Görev Giderleri	19.647.589,19	34.157.133,39	58.621.970,30	600	5	9	1	Yukarıda	46.228.191,15	81.432.518,96	268.549.634,45
630	3	4	2		Yasal Giderler	18.305.596,37	33.082.586,40	48.476.598,97	600	11			Diğer ve Miktar	23.510,61	215.606.005,76	18.095.657,37

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	3	4	4	2	4	Mahkeme Harç ve	17.638.705,73	31.964.092,56	45.533.197,21	600	11	1		Döviz	23.508,32	3.732,93	3.687,97
630	3	4	2	2	5	Ödül, İkramiye ve	666.890,64	1.107.320,76	2.936.479,00	600	11	1		Proje Özel	0,00	0,00	3.687,97
630	3	4	2	2	90	Diger Yasal	0,00	11.173,08	6.922,76	600	11	1	99	Diger	23.508,32	3.732,93	0,00
630	3	4	4	3		Ödenecek Vergi,	1.277.412,94	1.074.546,99	2.249.441,33	600	11	4		Kur	0,00	0,00	11.718.058,07
630	3	4	4	3	1	Resim, Vergi	0,00	0,00	7.048,00	600	11	4	1	Değişikliği	0,00	0,00	11.718.058,07
630	3	4	4	3	2	Ödemeleri ve	306.641,54	292.537,08	822.026,41	600	11	4	1	Mali	0,00	0,00	11.718.058,07
630	3	4	4	3	2	İşletme Ruhsatı	970.771,40	782.009,91	1.420.366,92	600	11	6		Varlıkların	0,00	0,00	0,00
630	3	4	4	3	90	Diger Vergi,	64.579,88	0,00	7.895.930,00	600	11	6	99	Değer ve	0,00	4.432.266,97	0,00
630	3	4	4	4		Resim ve	64.579,88	0,00	7.895.930,00	600	11	8		Mali	0,00	0,00	0,00
630	3	4	4	4	2	Kültür Varlıkları	571.348.671,33	737.322.420,05	479.295.013,69	600	11	8	1	Varlıkların	0,00	99.146,40	0,00
630	3	4	4	4	2	Alımı ve	257.930.817,73	397.562.612,33	344.754.086,28	600	11	8	1	Değer ve	0,00	99.146,40	0,00
630	3	4	4	4	2	Restorasyon ve	2.271.535,23	3.105.374,43	4.432.622,02	600	11	99		Mali	2,29	211.070.859,46	6.373.911,33
630	3	4	4	4	2	Hizmet Alımları	137.300,00	286.000,00	238.610,00	600	11	99	1	Değer	0,05	0,71	0,02
630	3	4	4	4	2	Müşavir Firma ve	613.120,00	193.217,76	503.214,84	600	11	99	1	Farkları	0,00	0,66	0,02
630	3	4	4	4	3	Araştırma ve	0,00	230.000,00	2.047.567,16	600	11	99	1	Avans,	0,05	0,05	0,00
630	3	4	4	4	3	Geliştirme	421.679,14	371.004,10	639.030,25	600	11	99	9	Kredi ve	2,24	211.070.858,75	6.373.911,31
630	3	4	4	4	4	Bilgisayar	17.553.068,53	9.625.942,90	5.682.438,99	600	25			Farkları	0,00	5.068.340,03	27.072.052,91
630	3	4	4	4	4	Hizmetleri	110.345.306,76	137.189.558,58	164.104.036,51	600	25	1		Diger Para	0,00	5.068.340,03	25.660.100,00
630	3	4	4	4	4	Hizmetleri				600	11	99	99	Farkları			
630	3	4	4	4	5	Harita Yapım ve				600	11	99	99	Digerleri			
630	3	4	4	4	5	Alım				600	11	99	99	Kamu			
630	3	4	4	4	8	Temizlik Hizmeti				600	25			İdarelerind			
630	3	4	4	4	8	Alım				600	25			en			
630	3	4	4	4	9	Özel Güvenlik				600	25	1		Genel			
630	3	4	4	4	9	Hizmeti				600	25	1		Bütçe			

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	3	5	5	1	11	Hizmet Alım Suretiyle	0,00	1.307.529,98	2.064.153,43	600	25	1	1	Bedelsiz Olarak Alınan	0,00	101.850,00	0,00
630	3	5	5	1	90	Diğer Müşavir Firma ve	126.588.808,07	245.253.984,58	165.042.413,08	600	25	1	5	Bedelsiz Olarak Alınan	0,00	2.404.490,03	20.770.000,00
630	3	5	5	2		Haberleşme Giderleri	1.583.508,64	2.328.464,65	4.641.263,81	600	25	1	6	Bedelsiz Olarak Alınan	0,00	2.562.000,00	4.885.000,00
630	3	5	5	2	1	Posta ve Telgraf	165.254,26	194.915,27	177.966,12	600	25	1	7	Bedelsiz Olarak Alınan	0,00	0,00	5.100,00
630	3	5	5	2	2	Telefon Abonelik ve	1.182.132,12	1.510.047,42	698.897,21	600	25	2		Özel Bütçe	0,00	0,00	39.965,60
630	3	5	5	2	3	Bilgiye Abonelik	229.222,26	623.501,96	1.052.210,54	600	25	2	1	Bedelsiz Olarak Alınan	0,00	0,00	3.348,22
630	3	5	5	2	4	Haberleşme Cihazları	0,00	0,00	2.712.189,94	600	25	2	7	Bedelsiz Olarak Alınan	0,00	0,00	36.617,38
630	3	5	5	2	90	Diğer Haberleşme	6.900,00	0,00	0,00	600	25	5		Mahalli İdarelerden	0,00	0,00	1.371.987,31
630	3	5	5	3		Taşınmaz Giderleri	6.100,00	6.000,00	0,00	600	25	5	1	Bedelsiz Olarak Alınan	0,00	0,00	8.945,90
630	3	5	5	3	4	Geçiş Ücretleri	6.100,00	0,00	0,00	600	25	5	6	Bedelsiz Olarak Alınan	0,00	0,00	1.201.200,00
630	3	5	5	3	90	Diğer Taşıma Giderleri	0,00	6.000,00	0,00	600	25	5	7	Bedelsiz Olarak Alınan	0,00	0,00	161.841,41
630	3	5	5	4		Tarifeye Bağlı Ödemeler	4.044.734,14	4.660.176,66	8.583.673,68					Faaliyet Gelirleri	3.414.715.496,00	4.095.308.250,00	5.073.232.640,00
630	3	5	5	4	1	İlan Giderleri	1.647.597,80	2.414.644,57	4.189.652,94					Faaliyet Sonuçları	1.046.046.751,00	-100.518.083,10	1.004.695.497,00
630	3	5	5	4	2	Sigorta Giderleri	2.374.107,30	1.818.397,29	3.536.645,70								
630	3	5	5	4	3	Komisyon Giderleri	23.029,04	427.134,80	857.375,04								
630	3	5	5	5		Kiralar	307.565.653,36	332.660.720,66	121.029.657,08								
630	3	5	5	5	2	Taşıt Kiralaması	197.547.725,07	234.155.498,21	14.738.770,77								
630	3	5	5	5	5	Hizmet Binası Kiralama	18.214.946,05	6.171.272,44	12.907.960,38								
630	3	5	5	5	6	Lojman Kiralama	22.196.300,94	22.936.858,91	29.872.438,31								
630	3	5	5	5	7	Arsa ve Arazi Kiralaması	69.606.681,30	69.397.091,10	63.510.487,62								

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	3	5	9		Diger Alımları	Hizmet	217.857,46	104.445,75	286.332,84
630	3	5	9	1	Yurtici Staj ve Öğrenim		0,00	0,00	913,00
630	3	5	9	3	Kurslara Katılma ve		217.857,46	16.785,75	204.692,32
630	3	5	9	90	Diger Hizmet Alımları		0,00	87.660,00	80.727,52
630	3	6			Temsil Tanıtıma Ve		343.399,04	487.643,95	880.282,81
630	3	6	1		Temsil Giderleri		336.874,04	447.478,88	608.257,81
630	3	6	1	1	Temsil, Ağrırlama, Tören,		336.874,04	447.478,88	608.257,81
630	3	6	2		Tanıtıma Giderleri		6.525,00	40.165,07	272.025,00
630	3	6	2	1	Tanıtıma, Ağrırlama,		6.525,00	40.165,07	272.025,00
630	3	7			Menkul Mal, Gayrimaddi		19.695.654,88	14.885.595,02	16.607.327,81
630	3	7	1		Menkul Mal Alım		3.901.702,75	2.030.908,24	3.120.299,33
630	3	7	1	2	Büro ve İşyeri Makine		57.185,00	15.000,00	0,00
630	3	7	1	3	Avadanlık ve Yedek		78.111,00	0,00	0,00
630	3	7	1	4	Yangından Korunma		4.237,00	0,00	0,00
630	3	7	1	90	Diger Dayanıklı Mal ve		3.762.169,75	2.015.908,24	3.120.299,33
630	3	7	2		Gayri Maddi Hak		212.400,00	693.405,00	151.150,28
630	3	7	2	1	Bilgisayar Yazılım		212.400,00	693.405,00	151.150,28
630	3	7	3		Bakım ve Onarım		15.581.552,13	12.161.281,78	13.335.878,20
630	3	7	3	2	Makine Teçhizat Bakım		9.613.671,38	7.887.457,97	6.255.390,07
630	3	7	3	3	Taşıtlı Bakım ve Onarım		877.648,64	1.009.740,11	2.122.884,49
630	3	7	3	4	İş Makinası Onarım		3.839.925,74	2.782.024,20	3.823.812,40
630	3	7	3	90	Diger Bakım ve Onarım		1.250.306,37	482.059,50	1.133.791,24
630	3	8			Gayrimenkul Mal Bakım		471.066.122,29	745.436.541,64	969.079.118,34
630	3	8	1		Hizmet Binası Bakım ve		346.174,11	233.413,80	463.013,35

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	3	8	1	1	Büro Bakım ve Onarımı	296,61	32.773,73	388.565,66
630	3	8	1	4	Atölye ve Tesis Binaları	0,00	0,00	56.665,00
630	3	8	1	90	Diğer Hizmet Binası	345.877,50	200.640,07	17.782,69
630	3	8	3		Sosyal Bakım ve Tesis	434.828.809,84	714.549.054,24	953.894.047,91
630	3	8	3	1	Sosyal Bakım ve Tesis	434.828.809,84	714.549.054,24	953.894.047,91
630	3	8	6		Yol Bakım ve Onarımı	16.848.572,50	10.623.726,47	4.736.903,03
630	3	8	6	1	Yol Bakım ve Onarımı	16.848.572,50	10.623.726,47	4.736.903,03
630	3	8	9		Diğer Taşınmaz Yapımı,	19.042.565,84	20.030.347,13	9.985.154,05
630	3	8	9	1	Diğer Taşınmaz Yapımı,	19.042.565,84	20.030.347,13	9.985.154,05
630	4				Faiz Giderleri	198.510.682,28	174.413.246,61	775.086.874,18
630	4	2			Diğer İç Borç Faiz	198.510.682,28	174.413.246,61	775.086.874,18
630	4	2	9		Diğer İç Borç Faiz	198.510.682,28	174.413.246,61	775.086.874,18
630	4	2	9	1	YTL Cinsinden Diğer İç	198.510.682,28	174.413.246,61	775.086.874,18
630	5				Cari Transferler	56.649.137,32	83.920.116,46	130.898.000,82
630	5	1			Görev Zararları	9.794.433,25	10.349.086,61	16.246.603,99
630	5	1	2		Sosyal Güvenlik	9.794.433,25	10.349.086,61	16.246.603,99
630	5	1	2	5	Sosyal Güvenlik	9.794.433,25	10.349.086,61	16.246.603,99
630	5	2			Hazine Yardımları	400.000,00	0,00	153.400,00
630	5	2	5		Mahalli İdarelere	400.000,00	0,00	153.400,00
630	5	2	5	2	Belediyelere	400.000,00	0,00	153.400,00
630	5	3			Kar Amacı Gütmeyen	24.964.862,46	26.744.158,08	56.678.327,96
630	5	3	1		Kar Amacı Gütmeyen	24.964.862,46	26.744.158,08	56.678.327,96
630	5	3	1	1	Dernek, Birlik, Kurum,	22.145.071,89	23.022.911,53	50.422.219,24
630	5	3	1	5	Memurların Ögile	2.701.386,00	2.861.976,00	2.997.031,20
630	5	3	1	8	Türk Kültür Varlığının	0,00	586.794,80	3.072.440,55
630	5	3	1	90	Diğerlerine	118.404,57	272.475,75	186.636,97
630	5	4			Hane Halkına Yapılan	18.246.693,44	31.088.620,26	32.780.030,91
630	5	4	2		Eğitim Amaçlı Diğer	0,00	0,00	2.820,57

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	5	4	2	1	Eğitim Amaçlı Diğer	0,00	0,00	0,00	2.820,57
630	5	4	7		Sosyal Amaçlı	14.212.369,84	28.969.645,26		24.882.360,34
630	5	4	7	1	Muhtaç ve Körlere	950.689,02	4.340.840,11		5.565.385,30
630	5	4	7	90	Diğer Sosyal Amaçlı	13.261.680,82	24.628.805,15		19.316.975,04
630	5	4	8		Ekonomik/Mali Amaçlı	0,00	0,00		4.421.000,00
630	5	4	8	1	Ekonomik/Mali Amaçlı	0,00	0,00		4.421.000,00
630	5	4	9		Hane Halkına Yapılan	4.034.323,60	2.118.975,00		3.473.850,00
630	5	4	9	1	Hane Halkına Yapılan	4.034.323,60	2.118.975,00		3.473.850,00
630	5	6			Yurtdışına Yapılan	65.665,63	68.326,40		73.798,14
630	5	6	2		Uluslararası Kuruluşlara	65.665,63	68.326,40		73.798,14
630	5	6	2	1	Uluslararası Kuruluşlara	65.665,63	68.326,40		73.798,14
630	5	8			Gelirlerden Ayrılan	3.177.482,54	15.669.925,11		24.965.839,82
630	5	8	5		Mahalli İdarelere Verilen	3.177.482,54	15.669.925,11		24.965.839,82
630	5	8	5	3	Diğer Belediyelere	3.177.482,54	15.669.925,11		24.965.839,82
630	11				Değer Ve Miktar	43.941.871,71	48.129.985,50		20.282.233,91
630	11	1			Döviz Mevduatının	16.523,45	7.094.089,39		43,87
630	11	6			Kur Değişikliği	43.925.347,59	41.035.896,11		20.282.190,04
630	11	99			Diğer Değer ve Miktar	0,67	0,00		0,00
630	12				Geirlerin Ret Ve Vergi Gelirleri	13.850.924,00	31.750.203,14		28.097.776,52
630	12	1			Vergi Gelirleri	1.007.845,50	15.534.169,88		11.635.518,83
630	12	1	3		Dahilde Alınan Mal ve	986.011,61	15.528.698,92		11.084.910,05
630	12	1	3	9	Dahilde Alınan Diğer	986.011,61	15.528.698,92		11.084.910,05
630	12	1	6		Harçlar	21.833,89	5.470,96		550.608,78
630	12	1	6	9	Diğer Harçlar	21.833,89	5.470,96		550.608,78
630	12	3			Teşebbüs ve Nitelikliyet	818.159,83	401.647,48		478.133,08
630	12	3	1		Mal ve Hizmet Satış	8.259,72	67.998,95		178.787,29
630	12	3	1	1	Mal Satış Gelirleri	0,00	250,00		0,00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	12	3	1	2	Hizmet Gelirleri	8.259,72	67.748,95	178.787,29
630	12	3	2		Malların Kullanma veya	0,00	0,00	112,20
630	12	3	2	1	Malların Kullanma veya	0,00	0,00	112,20
630	12	3	6		Kira Gelirleri	809.900,11	333.648,53	299.233,59
630	12	3	6	1	Taşınmaz Kiraları	809.900,11	329.308,53	278.159,59
630	12	3	6	2	Taşınır Kiraları	0,00	4.340,00	21.074,00
630	12	4			Alınan Bağış ve	0,00	0,00	11.606,39
630	12	4	4		Kurumlardan ve	0,00	0,00	11.606,39
630	12	4	4	1	Cari	0,00	0,00	11.606,39
630	12	5			Diğer Gelirler	12.024.918,67	15.814.385,78	15.972.518,22
630	12	5	1		Faiz Gelirleri	20.834,00	5.610,00	0,00
630	12	5	1	8	Vergi, Resim ve Harç	20.814,32	5.450,00	0,00
630	12	5	1	9	Diğer Faizler	19,68	160,00	0,00
630	12	5	2		Kişi Kurumlardan ve	10.566.786,72	15.312.112,42	14.758.125,90
630	12	5	2	2	Vergi ve Harç	0,00	0,00	5.387.177,45
630	12	5	2	4	Kamu Harcamalarına	10.566.786,72	15.312.112,42	9.370.948,45
630	12	5	3		Para Cezaları	803.570,00	39.643,84	1.041.030,38
630	12	5	3	2	İdari Para Cezaları	0,00	19.031,02	682,50
630	12	5	3	4	Vergi Cezaları	801.719,33	6.230,20	1.038.893,52
630	12	5	3	9	Diğer Para Cezaları	1.850,67	14.382,62	1.454,36
630	12	5	9		Diğer Çeşitli Gelirler	633.727,95	457.019,52	173.361,94
630	12	5	9	1	Diğer Çeşitli Gelirler	633.727,95	457.019,52	173.361,94
630	13				Amortisman Giderleri	8.186.763,42	936.409.582,46	508.621.484,36
630	13	1			Maddi Duran Varlıkların	8.186.763,42	933.141.262,04	506.562.070,37
630	13	1	1		Yeraltı ve Yertüsti	0,00	775.448.210,12	279.275.391,71
630	13	1	2		Binaların Amortisman	0,00	67.254.717,98	64.124.133,13
630	13	1	3		Tesis, Makine Ve	3.587.789,36	18.945.009,90	37.890.672,78
630	13	1	4		Taşıtların Amortisman	404.575,32	23.825.366,32	26.497.767,08
630	13	1	5		Demirbaşların	4.194.398,74	47.667.957,72	98.774.105,67

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	13	2		Maddi Olmayan Duran		0,00	3.268.320,42	2.059.413,99
630	13	2	1	Haklar, Amortisman		0,00	3.268.320,42	2.059.413,99
630	14			İlk Madde ve Malzeme		439.989.820,86	721.872.204,41	533.159.570,43
630	14	1		Kırtasiye Malzemeleri		4.844.916,83	6.304.761,67	3.953.407,24
630	14	2		Beslenme, Gıda Amaçlı		173.737,06	763.296,22	454.282,49
630	14	3		Tıbbi Laboratuvar Sarf		2.361.642,46	1.250.850,81	1.434.137,10
630	14	4		Yakıtlar, Yakıt Katkıları		64.677.751,64	121.884.832,57	82.705.977,89
630	14	5		Temizleme Ekipmanları		2.005.431,78	2.600.919,13	1.916.106,66
630	14	6		Giyecek, Mefruşat ve		5.217.746,34	3.710.341,75	3.588.145,60
630	14	7		Yiyecek		6.819.469,74	17.150.364,69	1.525.848,17
630	14	8		İçecek		148.677,02	195.307,81	439.079,49
630	14	9		Canlı Hayvanlar		248.257,95	4.413.775,32	4.998.821,98
630	14	10		Zirai Maddeler		2.136.268,43	7.882.988,84	8.157.965,98
630	14	11		Yem		24.800,00	268.220,64	327.994,50
630	14	12		Bakım Onarım ve		153.187.545,17	270.075.251,66	152.587.887,59
630	14	13		Yedek Parçalar		16.611.724,73	36.796.726,20	25.477.051,68
630	14	14		Nakil Vasıtaları		212.372,53	7.378.997,66	2.635.763,77
630	14	15		Değişim, Bağış ve Satış		2.565.490,84	3.389.064,21	471.802,20
630	14	16		Spor Malzemeleri Grubu		119.640,04	1.610.227,96	414.735,20
630	14	17		Basınçlı Ekipmanlar		89.865,12	246.474,27	416.475,45
630	14	99		Diğer Tüketim Amaçlı Silinen Alacaklardan		178.544.483,18	235.949.803,00	241.654.087,44
630	20	1		Gelirlerden		0,00	0,00	17.414.198,97
630	20	1	5	Diğer Gelirler		0,00	0,00	17.414.198,97
630	20	2		Kişilerden Alacaklardan		0,00	1.846.019,84	1.464.972,90
630	20	2	9	Diğer Mevzuat		0,00	1.846.019,84	1.464.972,90
630	20	2	9	Fazla veya Yersiz Olarak		0,00	3.121,20	3,95

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	20	2	9	98	Mahkeme Kararı	0,00	22.556,46	1.464.968,95
630	20	2	9	99	Mahkeme Kararı	0,00	1.820.342,18	0,00
630	25				Kamu İdarelerine	0,00	37.203.982,23	30.411.446,36
630	25	1			Genel Bütçe	0,00	3.132.612,05	8.019.793,83
630	25	1	1		Bedelsiz Olarak	0,00	1.571.000,00	130.439,48
630	25	1	4		Bedelsiz Olarak	0,00	254.000,00	0,00
630	25	1	5		Bedelsiz Olarak	0,00	7.788,05	103.698,00
630	25	1	6		Bedelsiz Olarak	0,00	0,00	6.550.748,41
630	25	1	7		Bedelsiz Olarak	0,00	1.299.824,00	1.234.907,94
630	25	2			Özel Bütçe	0,00	26.592.450,68	2.400,00
630	25	2	1		Bedelsiz Olarak	0,00	651.864,71	0,00
630	25	2	5		Bedelsiz Olarak	0,00	328.219,70	0,00
630	25	2	6		Bedelsiz Olarak	0,00	20.805.540,01	0,00
630	25	2	7		Bedelsiz Olarak	0,00	4.806.826,26	2.400,00
630	25	5			Mahalli İdarelere	0,00	7.478.919,50	22.389.252,53
630	25	5	1		Bedelsiz Olarak	0,00	6.350.550,00	18.999.573,00
630	25	5	5		Bedelsiz Olarak	0,00	746.902,28	415.202,20
630	25	5	6		Bedelsiz Olarak	0,00	381.467,22	2.027.268,33
630	25	5	7		Bedelsiz Olarak	0,00	0,00	947.209,00
630	30				Proje Kapsamında	5.961.665,22	1.806.413,14	9.810.796,91
630	30	6			Proje Kapsamında	5.961.665,22	1.806.413,14	9.810.796,91
630	30	6	2		Menkul Sermaye Üretim	0,00	0,00	48.000,00
630	30	6	2	1	Müşavir Firma ve	0,00	0,00	48.000,00
630	30	6	5		Gayrimenkul Sermaye	5.961.665,22	102.663,98	2.900.000,00
630	30	6	5	1	Müşavir Firma ve	0,00	0,00	2.900.000,00
630	30	6	5	9	Diğer Giderler	5.961.665,22	102.663,98	0,00
630	30	6	6		Menkul Malların Büyük	0,00	1.167.052,81	0,00
630	30	6	6	1	Müşavir Firma ve	0,00	45.000,00	0,00
630	30	6	6	7	Müteahhithlik Hizmetleri	0,00	1.122.052,81	0,00
630	30	6	7		Gayrimenkul Büyük	0,00	536.696,35	6.862.796,91
630	30	6	7	9	Diğer Giderler	0,00	536.696,35	6.862.796,91
630	99				Diğer Giderler	4.651.989,25	80.593.574,01	10.811.860,36
630	99	99			Yukarıda	4.651.989,25	80.593.574,01	10.811.860,36
						2.368.668.745,00	4.195.826.334,00	4.068.537.143,00